

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

THE ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING THE IMPLEMENTATION
OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN THE SCHOOLS
UNDER SONGKHLA MUNICIPALITY

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
THE ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING THE IMPLEMENTATION
OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN THE SCHOOLS
UNDER SONGKHLA MUNICIPALITY

ผู้วิจัย นายวิศรุต เทวมิตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย) กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

..... กรรมการหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพิงค์ ภูวัชรวรานนท์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(อาจารย์ ดร.ตรัยภูมิินทร์ ตริตธีศวร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย แสงฉาย) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา	
ผู้วิจัย	นายวิศรุต เทวมิตร	ปีการศึกษา 2567
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา 2) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา และ 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 159 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.975 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จากตัวแปรพยากรณ์ 5 ตัวแปร พบว่า 2 ตัวแปร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X₅) ด้านโครงสร้างองค์กร (X₄) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad \hat{Y} = 1.016 + .552 (X_5) + .215 (X_4)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{Z} = .622 (X_5) + .276 (X_4)$$

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Independent Study Title	The Administrative Factors Affecting the Implementation of Student Care and Support System in the Schools under Songkhla Municipality
Researcher	Mr. Witsarut Tevavit Academic year: 2024
Degree	Master of Education Program in Educational Administration
Advisor	Assistant Professor Dr. Rujirapun Kongchuay

Abstract

The objectives of this study were 1) to explore the administrative factors of municipal school administrators under Songkhla Municipality, 2) to examine the implementation of student care and support system in municipal schools under Songkhla Municipality and 3) to examine the administrative factors affecting the implementation of student care and support system in the municipal schools under Songkhla Municipality. The sample group comprised 159 teachers in the municipal schools under Songkhla Municipality, academic year 2024, obtained by a stratified random sampling method according to educational institutions and simply random by drawing lots. The research tool utilized was a questionnaire consisting of a checklist and a five-point rating scale, demonstrating a reliability value of 0.975. The statistics used in this study were percentage, average, standard deviation, and stepwise multiple regression coefficients.

The results showed that 1) the administrative factors of the school administrators under Songkhla municipality were found to be at the highest level overall. 2) the implementation of student care and support systems in the schools under Songkhla Municipality, in a whole aspect, was at the highest level. 3) A multiple regression analysis of administrative factors of the school administrators affecting the implementation of student care and support system in the schools under Songkhla Municipality, based on five predictor variables, revealed that two variables significantly affect the implementation of the student support system in these schools. The two significant factors, in order of influence, included: Personnel development (X_5) and Organizational structure (X_4). The prediction equation could be written as follows:

$$\text{Raw score equation: } \hat{Y} = 1.016 + .552 (X_5) + .215 (X_4)$$

$$\text{Standard score equation: } \hat{Z} = .622 (X_5) + .276 (X_4)$$

Keywords: Administrative Factors, Student Care and Support System, School Administrators

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลอันเป็นที่รักทุกคนรวมไปถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่นำพาผู้วิจัยให้ประสบความสำเร็จในการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ และตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพงษ์ ภูวัชรวรานนท์ กรรมการหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา อาจารย์ ดร.ตรัยภูมิพันธ์ ตรีตรีศวร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อผิดพลาด ข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ให้ความรู้ และคอยอบรมสั่งสอนตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จกมล บัวแก้ว อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นางเมธินี จินเดหว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) และนายมนิต เพชรสุวรรณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครสงขลา ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณนายกเทศมนตรีนครสงขลา ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย และดำเนินการแจ้งบุคลากรในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สำหรับกำลังใจ การสนับสนุน ช่วยเหลือ คำปรึกษา จนวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณพี่ เพื่อน น้อง นักศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2565 ทุกคน ที่คอยช่วยให้กำลังใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล ผลักดันผู้วิจัยในทุกด้าน

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิต์แด่บิดา มารดา คณาจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วิศรุต เทวมิตร

พฤศจิกายน 2567

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(8)
 บทที่ 1 บทนำ	 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
 บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	 12
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	12
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	19
ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	23
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	36
บริบทเทศบาลนครสงขลา	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
 บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	 57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
แบบแผนการวิจัย	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	60
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปผล	83
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	112
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	114
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	119
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	129
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
2 จำนวนผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสงขลา	48
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามสถานศึกษา	58
4 แบบแผนการวิจัย	59
5 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	66
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	67
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	68
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	69
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านบรรยากาศและ วัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมและรายข้อ.....	70
10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร โดยภาพรวมและรายข้อ.....	71
11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมและรายข้อ.....	72
12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	73
13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมและรายข้อ.....	74
14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	76
16 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมและรายข้อ.....	77
17 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	78
18 ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล.....	79
19 ผลการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปร.....	81
20 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์.....	81
21 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา....	82
22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา.....	130
23 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา.....	133
24 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารที่ส่งผล ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา.....	137

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
2	องค์ประกอบกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	41
3	ผลการทดสอบการกระจายของตัวแปรเกณฑ์ทุกค่าของตัวแปรพยากรณ์ มีความแปรปรวนเท่ากัน	80

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (ราชกิจจานุเบกษา 2560: 14) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาในมาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 3) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่ง ดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหา และคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยให้สถานศึกษาดำเนินการแนวทางเพราะสภาพสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และความเจริญของเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลต่อการเกิดปัญหาในด้านสังคมปัจจุบัน จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องหาแนวทางนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563: 1)

เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รวดเร็ว รวมถึงการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางวิทยาการ (สุเมชัย หนกหลัง, 2560: 115) และสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้เด็กมีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาความเครียด หรือวิตกกังวล ปัญหาจิตเวช ปัญหาความรัก ปัญหาซึมเศร้า และปัญหาครอบครัว ไม่ชอบมาโรงเรียน ไม่เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน ติดสิ่งเสพติด พฤติกรรมก้าวร้าว อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายเกิดกับเด็กและเยาวชน จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ทุกหน่วยงานต่างให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทางกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของประเทศ ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดระบบงาน และกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษา และฝึกอบรมนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง ตลอดจนเฝ้าระวังความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความประพฤติที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563: 1)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนา นักเรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด และเป็นนโยบายสำคัญที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง นำไปดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินการที่ตรวจสอบได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดให้เป็นกิจกรรมสำคัญ ที่เป็นจุดเน้นสู่การปฏิบัติ โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ดำเนินการอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และขยายไปสู่โรงเรียนขยายโอกาส และประถมศึกษา ได้พัฒนาระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน และระบบควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 4) โดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น มีความสำคัญที่จะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีข้อมูลนักเรียนที่แท้จริงของนักเรียนทุก ๆ ด้าน และสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาบูรณาการ เพื่อการรู้จักและเข้าใจนักเรียนแต่ละบุคคลอย่างละเอียดรอบด้าน รวมทั้งเพื่อเป็นการจัดกลุ่มและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น จะได้ร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าต่อไปในทุกด้าน จึงนำไปสู่การวางแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพต่อไป (จันทิมา นกอยู่, 2566: 40) ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ดำเนินงานระบบตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาลูก และ 5) การส่งต่อนักเรียน

การบริหารการศึกษา เป็นการดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการศึกษา ในการวางแผน การจัดการศึกษา การนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดองค์กร การนำองค์การประสานงาน และการประเมินผล (ณภัสนันท์ เดชาวัตสินสิริ และสุเมษย์ หนกหลัง, 2566: 260-261) เพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงานไปปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาร่วมกันของคนในสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว ยังต้องมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ในโลกอนาคต ทั้งทักษะชีวิต และทักษะการทำงาน ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสงบสุขและยั่งยืน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565: 43) ดังนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยการบริหาร ซึ่งเป็นการบริหารทรัพยากรในโรงเรียน ได้แก่ คน งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี ระบบการบริหาร โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร จากองค์กรทั้งภายในและภายนอกอย่างมีแบบแผน มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และทำให้งานประสบความสำเร็จได้ตามที่มุ่งหวังทางการบริหาร ที่ทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน (ขวัญเพชร พลวงศ์, 2564: 13) ซึ่งปัจจัยการบริหาร มีดังนี้ ประยงค์ ศรีโหม้ (2561: 24) กล่าวว่า ปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการจูงใจ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านโครงสร้างองค์การ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านทรัพยากรการเรียน การสอน วาทีตยา ราชภัฏดี (2561: 34) กล่าวว่า ปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการจูงใจ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิมาลย์ สีทอง (2563: 9) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม องค์การ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านงบประมาณ ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 9) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านงบประมาณที่ใช้ในการบริหาร ด้านการบริหารแบบ มีส่วนร่วม และด้านวัฒนธรรมองค์การ จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 32) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียน ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านกระบวนการบริหารและการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน และด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ทรงพร อุดรพันธ์ (2564: 43) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านกลยุทธ์องค์การ ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 30) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการพัฒนา บุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการจูงใจของผู้บริหาร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และเกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 20) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้าน พัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยด้านบริหารงบประมาณ ปัจจัย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อนำมาวิเคราะห์เป็นปัจจัยการบริหาร สามารถสรุปปัจจัยที่คาดว่า จะส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ทั้งหมด 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยด้านโครงสร้าง องค์การ และปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร

ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพราะเมื่อมีการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ นำโดยผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา กำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน และ ดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน นักเรียนทุกคนจะได้รับการดูแล (อริศรา ชูช่วย และสุทธิพงศ์ บุญผดุง, 2565: 1329) สอดคล้องกับ นฤมล กอบแก้ว (2559: 115) ศึกษาปัจจัยคัดสรร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความพร้อมของบุคลากร การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

และภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 อยู่ในระดับปานกลาง 2) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เรียงตามลำดับ ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 69.10 และสอดคล้องกับ อรรถพล สุนทรพงศ์ (2565: 226) ได้ศึกษาปัจจัยคัดสรร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ อำนาจพยากรณ์ และศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยคัดสรร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยทางการบริหาร ที่คัดสรรจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 6) ปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร ที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา และด้านการทำงานเป็นทีม โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 61.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 16.498 และ 7) แนวทางการพัฒนาปัจจัยคัดสรร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เสนอแนะไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน คือ โรงเรียนควรมีการสร้าง ความเข้าใจอันดี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (2) ด้านการบริหารจัดการ คือ โรงเรียนควรใช้หลักการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม และวงจร PDCA ในการบริหารงาน (3) ด้านการพัฒนาบุคลากร คือ โรงเรียนควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากร ในการพัฒนาตนเองและสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ให้กับบุคลากร (4) ด้านงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา คือ โรงเรียนควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณ และมีการระดมทุนและทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ และ (5) ด้านการทำงานเป็นทีม คือ โรงเรียนควรมีการประชุม ปรึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการวางแผน และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

เทศบาลนครสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 9.27 ตารางกิโลเมตร มีเขตพื้นที่บริการครอบคลุมในเขตเทศบาลนครสงขลา ตำบลบ่อยาง ที่ดินส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลนครสงขลา เป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และที่ดินของราชพัสดุ ด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกของพื้นที่ติดกับทะเล หาดสมิหลา และทะเลสาบสงขลาสวยงาม บ้านเรือนและตึกกรมบ้านช่องมีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน และวัดวาอารามจำนวนหลายวัด ส่วนที่เป็นย่านการค้า อาคารบ้านเรือนเป็นแบบเก่าแก่ดั้งเดิมเป็นจำนวนมาก นอกจากพื้นที่ติดริมทะเล

ด้านทิศตะวันออกเป็นชุมชนชาวประมงชายฝั่ง ซึ่งประชาชนส่วนมากเป็นมุสลิม ประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก) โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง) โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) และโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) โดยโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาและโรงเรียนเทศบาล 1-4 เปิดสอนในระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา กลายเป็นสถานศึกษาของเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะไม่ค่อยดีมากนักเป็นส่วนใหญ่ และด้วยเหตุที่โรงเรียนเทศบาลทั้ง 4 แห่งนี้ตั้งอยู่ในลักษณะ "สี่มุมเมือง" ของเขตเทศบาลนครสงขลา และมีบางโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตวัดทำให้พื้นที่ของโรงเรียนมีค่อนข้างจำกัด เด็กนักเรียนของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวที่มีบ้านพักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของโรงเรียนนั่นเอง อาจจะมีข้อยากแค้นบ้างสำหรับเด็กนักเรียนที่พ่อแม่เป็นข้าราชการ (ชั้นผู้น้อย) หรือลูกหลานของครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างดี ที่ให้ลูกเข้าเรียนในโรงเรียนเทศบาลนอกชุมชนของตนเอง แต่โดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเทศบาลมีอาชีพค้าขายรับจ้างทั่วไป มีรายได้ไม่แน่นอน ครอบครัวไม่ค่อยเป็นปึกแผ่น และในหลาย ๆ ครอบครัวบุตรหลานจะอยู่ในการอุปการะของปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้อง ทำให้ความเอาใจใส่ในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนของเด็กนักเรียนจำนวนไม่น้อย ที่ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร เป็นผลให้คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลสงขลาที่เป็นกรณีศึกษา ในภาพรวมจึงไม่สูงนัก (ภัทรกานต์ จันทร์มา, 2558: 29-31) จากการศึกษาและวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของเทศบาลนครสงขลา พบว่า เทศบาลนครสงขลา มีประเด็นยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ยุทธศาสตร์คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง โดยมีนโยบายในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ให้มีความเป็นเลิศในทุกด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และให้เด็กที่อยู่ในเขตเทศบาลมีที่เรียน และมีสิทธิ์ได้รับบริการด้านการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน อีกทั้งสนับสนุนกิจกรรมเยาวชน ให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็น ในการพัฒนาสังคมตามศักยภาพ ฝึกให้เยาวชนมีภาวะการเป็นผู้นำ รู้หน้าที่ เสียสละ จิตอาสาเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมโดยรวม ซึ่งจากประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลนครสงขลา, 2566: 79)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและหน่วยงานต่าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 5 แห่ง จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 270 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 159 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan, 1970 (อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชกูรีวิเศษ, 2555: 52-53) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามสถานศึกษา โดยการเทียบบัญชีรายชื่อตามสัดส่วนของครูในแต่ละสถานศึกษา และสุ่มครูด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรพยากรณ์ คือ ปัจจัยการบริหาร (X) แบ่งออกเป็น 5 ปัจจัย ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1)

2.1.2 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_2)

2.1.3 ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X_3)

2.1.4 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร (X_4)

2.1.5 ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (X_5)

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 2.2.1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคล
- 2.2.2 การคัดกรองนักเรียน
- 2.2.3 การส่งเสริมนักเรียน
- 2.2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 2.2.5 การส่งต่อนักเรียน

3. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

3.1 ปัจจัยการบริหาร ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ตามแนวคิดและนักวิจัยหลายท่าน ดังนี้ ประยงค์ ศรีโทมิ (2561: 24); วาทีทยา ราชนักดี (2561: 34); ทวีศักดิ์ ธาตุชัย (2562: 322); ธัญญลักษณ์ มหาศิริพันธ์ สิริธิชัย สอนสุภี และบุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ (2563: 98); วิมาลย์ ลีทอง (2563: 9); ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 9); จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 32); ทรงพร อุดรพันธ์ (2564: 43); พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 30); อรุณา ไมยวงศ์ (2564: 8); สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 10) และ เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 20) แบ่งออกได้เป็น 5 ปัจจัย ได้แก่

- 3.1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ
- 3.1.2 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3.1.3 ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร
- 3.1.4 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร
- 3.1.5 ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร

3.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งได้อ้างอิงจากแนวปฏิบัติการดำเนินงาน แบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559: 14) ได้แก่

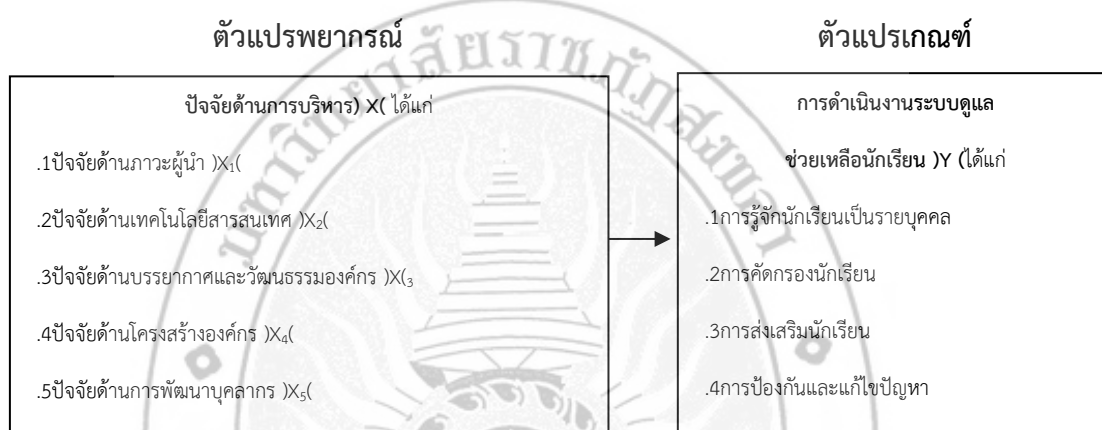
- 3.2.1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคล
- 3.2.2 การคัดกรองนักเรียน
- 3.2.3 การส่งเสริมนักเรียน
- 3.2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3.2.5 การส่งต่อนักเรียน

4. ขอบเขตระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการวิจัย คือ เดือนมกราคม–เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวกับงานวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบของการบริหาร ที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการดำเนินงานในการบริหารงานสถานศึกษา ทำให้ประสบผลสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความสามารถในการบริหารงาน สามารถสร้างอิทธิพลในการกระตุ้น โน้มน้าว ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถสร้างความเชื่อมั่น และสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา ให้มีความเต็มใจในการทำงานตามคำสั่ง สร้างขวัญกำลังใจ ค่านิยมองค์กร ตลอดจนสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร

1.2 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการในการนำข้อมูลที่ได้รับมากลั่นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ โดยการนำเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ มีการจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูล

ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน มีการสนับสนุนอุปกรณ์การปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันในโรงเรียน เพื่อให้การทำงานมีความรวดเร็วและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในสถานศึกษา เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีความสามัคคีและเป็นหนึ่งอันเดียวกันต่อกัน มีการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร มีความเป็นมิตรและไว้วางใจต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงใจ มีการช่วยเหลือ ร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน มีแนวทางปฏิบัติงานที่ยึดถือร่วมกันขององค์กร

1.4 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดแบ่งงาน สายงานอย่างเป็นระบบ การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ และแบ่งงานของบุคคลตามความสามารถ มีการมอบหมายงานและความรับผิดชอบ การติดต่อประสานงาน การกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.5 ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีความสามารถ ทักษะความรู้ ทักษะความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่องค์กร การส่งเสริมให้ครูให้เข้ารับการอบรม ประชุม และสัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบ สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม การศึกษาต่อ และการดูงาน มีการกำหนดนโยบาย มาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน การค้นหาวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์กร ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นของนักเรียน เพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันแก่นักเรียน โดยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลายตามประเด็นในแต่ละด้าน มีการบันทึก และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์ และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยจะต้องเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับ ไม่ให้นักเรียนทราบว่าตนเองถูกจัดไว้ในกลุ่มใด สถานศึกษามีวิธีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง ลงบันทึกในแบบสรุปผลการคัดกรองการจัดทำเอกสารสารสนเทศ ผลการคัดกรองนักเรียน มีเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสม และหลากหลาย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม ส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่อไป

2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และมีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา มีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการพิเศษอื่น ๆ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผน และรับผิดชอบการดำเนินงานจัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนานักเรียน โดยจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารงานเกี่ยวกับการหาวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ไม่ให้กลายเป็นปัญหาของสังคม โดยวิธีการดำเนินงานประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การประสานกับครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการจัดกิจกรรม และการติดตามรายงานผล ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น ในการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึง ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนิตะติดตามผลการดำเนินงานได้

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการกระบวนกรช่วยเหลือนักเรียน โดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก การส่งต่อภายใน คือ ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนว หรือผู้เกี่ยวข้อง ที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ส่วนการส่งต่อภายนอก คือ การส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแล ช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อทั้งสองลักษณะจะต้องมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

4. ครูผู้สอน หมายถึง พนักงานครูเทศบาล ครูอัตราจ้าง ครูจ้างสอน ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสงขลา แบ่งเป็น 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก) โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง) โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) และ โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)

ข้อตกลงเบื้องต้น

การค้นคว้าอิสระนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยมีวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2553: 153) ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน ได้มาโดยการสุ่ม
- 2) ประชากรมีการแจกแจงปกติ
- 3) การกระจายของตัวแปรตามทุกค่าของตัวแปรอิสระมีความแปรปรวนเท่ากัน (Homoscedasticity)
- 4) ตัวแปรอิสระต้องเป็นข้อมูลที่ไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง
- 5) กรณีตัวแปรอิสระหลายตัวไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์ที่จะได้จากงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
2. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
3. โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา นำผลวิจัยที่ได้ เพื่อกำหนดนโยบายของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เกิดการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.3 หลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษา
3. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของปัจจัยการบริหารสถานศึกษา
 - 3.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา
 - 3.3 การสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 4.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 4.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 4.3 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 4.4 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. บริบทเทศบาลนครสงขลา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

1. **ความหมายของการบริหารการศึกษา** การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น การศึกษาความหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ทำให้เราทราบขอบเขตของภารกิจต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบ โดยงานวิจัยนี้ ได้รวบรวมความหมายที่มีนักวิชาการได้เสนอความหมายไว้ต่าง ๆ ดังนี้

อรุณี ทองนพคุณ (2558: 9) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคม ในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถเจตคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรมในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน

จันทรา อัมในบุญ (2559: 9) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้าน ที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คนในองค์กรร่วมมือกันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา หรือหน่วยงานแต่ละแห่ง เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี

ธีรพงศ์ อุปทุม (2562: 21) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทาง สังคมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ได้แก่ เด็ก เยาวชน และ ประชาชน เป็นต้น เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพของสังคม

จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 20) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารร่วมมือกับครู และบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนการจัดองค์กร จัดการอย่างเป็นระบบภายใต้ภารกิจขอบข่ายงานโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา

สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม (2564: 11) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการการทำงานโดยผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหาร สถานศึกษา มีการวางแผนทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาเยาวชน ชุมชน และสังคมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงเกิดประโยชน์สูงสุด แก่ผู้เรียนตามความต้องการของสังคมนั้น

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565: 43-44) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการ ของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการศึกษาในการวางแผนการจัดการศึกษา การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดองค์กร การนำองค์กร การประสานงาน และการประเมินผล เพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงาน ไปปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาร่วมกันของคนในสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา ในการจัด กระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา คือ การพัฒนา ผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว ยังต้องมีทักษะ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ในโลกอนาคต ทั้งทักษะชีวิต และทักษะการทำงาน ตลอดจนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสงบสุขและยั่งยืน

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานทางการศึกษา โดยผู้บริหารการศึกษาใช้ทักษะการเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ได้ร่วมกัน ตั้งเอาไว้

2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ทัศนะ แนวคิด เกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้หลากหลาย ดังนี้

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557: 1) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมาก เนื่องจากการศึกษาของเยาวชน หรือคนในประเทศจะดีหรือไม่นั้น จะทำให้คนในประเทศสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษา หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ อย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษา ต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ซึ่งในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่มีความสามารถ และการทำงานที่กำหนดเอาความก้าวหน้า และความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นเป้าหมายแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

ธีรพงศ์ อุปทุม (2562: 21) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมในการดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา ทรัพยากรสนับสนุน วิธีดำเนินการ รวมถึงกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่แม่นยำ และเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เนื่องจากต้องการผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญมาดูแลรับผิดชอบ

ยุทธนา วาโยหะ (2562: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญ และคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา และต่อการพัฒนาการในทุก ๆ ด้านของมนุษย์ ซึ่งเรียกได้ว่า เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ เป็นการบริหารจัดการที่มีระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบและขั้นตอน เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และมีกระบวนการในการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรง และเชื่อถือได้

บุญชู ใจใส (2564: 24) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร ที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมาย และเพื่อความอยู่รอดขององค์กร อีกทั้งการบริหารเป็นวิชาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ ความชำนาญ ผู้ที่จะเป็นนักบริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับศาสตร์ทางการบริหาร จึงจะเป็นผู้นำทางการบริหาร และสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้าไปได้ด้วยดี

กัญจนพร ศรีมงคล (2565: 34) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และการบริหารการศึกษา คือ เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหาร ที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ เป็นการบริหารจัดการของผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจใน ด้านงานการศึกษา ด้วยวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีขั้นตอน มีกติกา และวิธีการดำเนินการ ที่สนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้เกิดการตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจกันของบุคคล พร้อมทั้งมีการดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อให้กระบวนการบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553: 14) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

3.1 ด้านบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะทำให้สถานศึกษา ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะนำไปสู่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 หน้าที่ด้วยกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 29) คือ

1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2) การวางแผนงานด้านวิชาการ

3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9) การนิเทศการศึกษา

10) การแนะแนว

11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียน

การสอน

3.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความอิสระในการบริหารจัดการ ให้คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการ มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ขอบข่าย และภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 30) คือ

- 1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ เพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
- 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 4) การขอโอน และการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 6) การตรวจสอบติดตาม และรายงานการใช้งบประมาณ
- 7) การตรวจสอบติดตาม และรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 8) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 11) การวางแผนพัสดุ
- 12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง ที่ใช้เงินงบประมาณ เพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 14) การจัดหาพัสดุ
- 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
- 16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 17) การเบิกเงินจากคลัง
- 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 19) การนำเงินส่งคลัง
- 20) การจัดทำบัญชีการเงิน
- 21) การจัดทำรายงานทางการเงิน และงบการเงิน
- 22) การจัดทำ หรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3.3 ด้านบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ ที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคล

ให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาและมีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชู มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 หน้าที่ด้วยกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 31) คือ

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 6) การลาทุกประเภท
- 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 8) การดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ
- 9) การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ
- 11) การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์
- 12) การออกจากราชการ
- 13) การจัดระบบ และการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 16) การส่งเสริม และยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรม สำหรับข้าราชการ และบุคลากรทางการศึกษา
- 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- 20) การพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

3.4 ด้านบริหารงานบริหารทั่วไป

บริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 32) คือ

- 1) การพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานงาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 5) การจัดระบบการบริหาร และพัฒนาองค์กร
- 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 8) การดำเนินงานธุรการ
- 9) การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม
- 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 11) การรับนักเรียน
- 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา
- 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
- 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 15) การทัศนศึกษา
- 16) งานกิจการนักเรียน
- 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 18) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- 20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากการศึกษาขอบข่ายสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาให้ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม โดยมีภาระหน้าที่ 17 หน้าที่ ด้านบริหารงานบุคคล มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ดำเนินการให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีภาระหน้าที่ 20 หน้าที่ ด้านบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการให้คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา โดยมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ และด้านบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา (สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์, 2558: 15) และยังมีนักวิชาการได้เสนอความหมายไว้ต่าง ๆ ดังนี้

บรรจบ บุญจันทร์ (2556: 38) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร

จรรณี แก้วเอียน (2557: 2) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

นัยนา ตรงบรรทัด (2557: 12) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุการจัดการเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557: 4) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล อาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สัมมา รธนีย์ (2560: 95) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างของกลุ่มบุคคลในและนอกสถานศึกษา ตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุนในการดำเนินการ ให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และการบริหารการศึกษา คือ กระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องกำหนดแบบแผน และมีเทคนิคต่าง ๆ ในการบริหาร ที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ถือเป็นบริหารจัดการของผู้มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจในด้านการศึกษามีวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ขั้นตอน มีกฎกติกาชัดเจน และต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา (ณัฐกรณ์ สมภาร, 2566: 16) และยังมีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

วันวิสา ยังช่วย (2556: 1) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีส่วนช่วยในการประสานงาน ให้บุคคลต่าง ๆ ในสถานศึกษา ปฏิบัติงานร่วมมือกันให้เป็นไปได้ด้วยดี ตลอดจนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ครุชิต มาลัยวงศ์ (2557: 1) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากเพราะ การศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษา หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร การศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้า ของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้า และ ความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

ทัน ไทงาม, อัญชนา พานิช และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2560: 519-532) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน มีองค์ประกอบสำคัญหลายอย่างที่จะช่วยให้องค์กรหรือสถานศึกษา อยู่ได้อย่างมั่นคง และมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่จะทำให้การบริหาร มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จ ของสถานศึกษา อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการ การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกของผู้บริหารสถานศึกษา

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560: 17) ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความจำเป็นต้องรับผิดชอบพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ และสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

ยุทธนา วาโยหะ (2563: 22) บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อความเจริญ ต่อคุณภาพของผลิทางการศึกษา และต่อการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ ที่เป็นทรัพยากร ที่สำคัญของชาติ เป็นการบริหารจัดการที่มีระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงาน ที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอนเพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้น เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา มีบุคคลและ หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

3. หลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารสถานศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

วีรพงษ์ ไชยหงษ์ (2558: 1) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ภารกิจของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคของโลกาภิวัตน์ ที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่เตรียมและพัฒนาคน จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด รูปแบบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีความเป็นเลิศ เพื่อให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีคุณภาพ

การที่จะพัฒนาสถานศึกษาเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศนั้น ต้องอาศัยปัจจัยองค์ประกอบ และกระบวนการหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- 1) บทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ
- 2) ลักษณะสถานศึกษาที่เป็นเลิศ
- 3) ขั้นตอนการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
- 4) หลักการทำงานเพื่อพัฒนาโรงเรียน

หากดำเนินการพัฒนาตามที่กล่าวมาข้างต้น โดยกระบวนการมีส่วนร่วม (Participative Management) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำทางวิชาการ คณะครู และกรรมการสถานศึกษา สนับสนุน คอยช่วยเหลือ ตลอดจนทั้งกำกับ ติดตาม เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทาง คือ “สถานศึกษาที่เป็นเลิศ” เชื่อได้ว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหวังได้

จารุวัจน์ สองเมือง (2559: 1) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) สภาวะทางสังคม ประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้สูงมากที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เช่นเดียวกับในหลายประเทศที่ได้เข้าสู่สภาวะนี้ไปแล้ว สภาวะนี้เกิดขึ้นจากการที่อัตราการเกิดลดลงคนมีอายุยืนมากขึ้น สภาพดังกล่าวนี้ จะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาด้วยเช่นกันอย่างน้อยในสองประเด็น คือ (1) บุคลากรการศึกษาที่จะมีโอกาสขาดแคลน และจำเป็นต้องขยายอายุการทำงานของบุคลากร และ (2) การจัดการศึกษาจำเป็นต้องออกแบบ สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมากขึ้น เพราะเป็นคนกลุ่มใหญ่ของสังคม และการศึกษาก็ไม่สามารถหยุดอยู่เพียงในวัยการศึกษาหรือวัยทำงาน สองประเด็นนี้เป็นโจทย์สำคัญสำหรับผู้บริหารในปัจจุบัน ที่จะต้องวางแผนการจัดการที่ชัดเจน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

2) ความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคน พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนจะเปลี่ยนไป สังเกตได้อย่างง่ายจากพฤติกรรมการซื้อสินค้า ที่ปัจจุบันการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เครือข่ายสังคมก็เข้ามามีบทบาทต่อการตัดสินใจของคนมากขึ้น ขณะเดียวกันพฤติกรรมการทำงานของคนเปลี่ยนไป ต้องการความสำเร็จและการยอมรับที่เร็วมากขึ้น การยึดมั่นในองค์กรอาจจะน้อยลงไป จึงเป็นความท้าทายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ที่จะต้องเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มประสิทธิภาพ พร้อมกับการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร เพื่อให้บุคลากรที่มีความสามารถอยู่กับองค์กรไปนาน ๆ

3) การเข้าถึงเทคโนโลยี เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เด็กรุ่นใหม่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ บุคลากรในสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นคนที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตนเอง ขณะเดียวกัน ยังจะต้องสามารถนำเอาเทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอีกด้วย แต่ทั้งนี้ การยอมรับ และการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรในสถานศึกษา จะมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้จึงจำเป็นต้องมีแผนการจัดการที่ชัดเจน เช่นเดียวกันกับการวางโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องมีการลงทุน และการพัฒนาบุคลากรไปพร้อม ๆ กัน

4) ความหลากหลายและความขัดแย้งกันในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นองค์กรที่เปิดรับความหลากหลาย และความแตกต่างที่มากขึ้น พร้อม ๆ กับความจำเป็นในการสร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์กร เพราะเอกภาพในองค์กร คือ หัวใจของความสำเร็จ การทำงานเป็นทีม คือ เครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย ด้วยเหตุนี้การสร้างเอกภาพ การทำให้เกิดทีมในการทำงาน จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษนี้

5) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ คนในยุคใหม่จะเป็นกลุ่มคนที่มียึดติดกับที่ทำงาน มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนงานใหม่ได้ตลอดเวลา และนิยมที่จะทำงานแบบอิสระมากกว่า ดังนั้นรูปแบบการบริหารจัดการจึงเป็นอีกประเด็นสำคัญ ที่ท้าทายผู้บริหารในการปรับตัวให้เข้ากับทีมงานรุ่นใหม่

ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่แตกต่างจากในยุคที่ผ่านมา เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ และเครื่องมือสำคัญที่จะต้องมีการนำไปใช้ มีดังนี้ (จารุวัจน์ สองเมือง, 2559: 1)

1) การจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากองค์กรต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังจะสามารถนำพาองค์กรสู่การเป็นผู้นำได้ ซึ่งการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้ การจัดการความรู้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่สร้างความรู้สึกร่วมของคนในองค์กร สร้างความภาคภูมิใจในการทำงาน และกระตุ้นให้คนในองค์กรทำงานอย่างเต็มศักยภาพที่มี

2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้น องค์กรที่มีโครงสร้างการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง คือ องค์กรที่จะขาดศักยภาพในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการสร้างให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ไม่ใช่กระบวนการที่ทำได้ในทันทีทันใด แต่เป็นการทำงานร่วมกันของคนในองค์กร เป็นกระบวนการที่ใช้เวลาปรับเปลี่ยนคนในองค์กร ให้มีความเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกัน สู่เป้าหมายเดียวกัน

3) การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย องค์กรที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยว จะเป็นองค์กรที่ขาดประสิทธิภาพไปโดยอัตโนมัติ สำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกัน เพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และร่วมกันทำงาน เพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

4) ทำงานร่วมกับสถานประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ความต้องการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป เป็นโจทย์ให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งจากส่วนของผู้ปกครองของผู้เรียนที่สถานศึกษาจะต้องสนองตอบ ขณะเดียวกันจะต้องเรียนรู้ถึงความต้องการของสถานประกอบการ ที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน ในการเข้าสู่การทำงานการศึกษาต่อ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของบุคคลในการบริการทางการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของปัจจัยการบริหาร

มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายแนวคิด ดังนี้

เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2560: 28) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สามารถทำให้การบริหารงานในโรงเรียนสถานศึกษา มีคุณภาพและพัฒนายิ่งขึ้น

ประยงค์ ศรีโทมิ (2561: 21) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบทางการบริหารที่ทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพ ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

วาทิตยา ราชภักดี (2561: 25) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง สิ่งที่จะมาสนับสนุนการดำเนินงานทางการบริหาร ที่ทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานบุคคลในโรงเรียน

วิมาลย์ ลีทอง (2563: 22) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบทางการบริหารที่ทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพ ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 13) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารทรัพยากรในโรงเรียน ได้แก่ คน งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี ระบบการบริหาร โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร จากองค์กรทั้งภายในและภายนอก อย่างมีแบบแผน มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และทำให้งานประสบความสำเร็จได้ตามที่มุ่งหวังทางการบริหาร ที่ทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 43) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ การจัดการ รวมถึงเทคนิค วิธีการ ค่านิยม รูปแบบการทำงานให้ดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้การบริหารงานในโรงเรียนมีคุณภาพ และส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างสูงสุด

ทรงพร อุดรพันธ์ (2564: 40) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานทางการบริหารที่ผู้บริหารนำมาใช้ เพื่อทำให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ และมีการพัฒนา

สู่ความเป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการ กลยุทธ์องค์การ การจัดการกระบวนการ จัดกระบวนการเรียนรู้

พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 26) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง สิ่งที่จะมาสนับสนุนการดำเนินงานทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564: 25) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากร ที่นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบให้บรรลุเป้าหมาย และประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 23) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบสำคัญของผู้บริหารที่ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการต่อไป อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะของบุคคล โดยขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะดำเนินงานไม่ราบรื่น ไม่ประสบความสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบของการบริหาร ที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการดำเนินงานในการบริหารงานสถานศึกษา ทำให้ประสบผลสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร

การศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้เสนอคุณลักษณะองค์ประกอบปัจจัยการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาที่น่าสนใจ ทั้งที่มีความคล้ายคลึงกันและที่แตกต่างกัน ดังนี้

ประยงค์ ศรีโทมี (2561: 24) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สรุปได้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร มีทั้งหมด 10 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ภาวะผู้นำ
- 2) การพัฒนาบุคลากร
- 3) การติดต่อสื่อสาร
- 4) การจูงใจ
- 5) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร
- 6) โครงสร้างองค์การ
- 7) เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 8) การบริหารจัดการ
- 9) งบประมาณ
- 10) ทรัพยากรการเรียนการสอน

วาทีตยา ราชภักดี (2561: 34) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 สรุปได้ว่า มีปัจจัยทางการบริหาร 9 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาบุคลากร
- 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 3) การจูงใจ
- 4) โครงสร้างองค์การ
- 5) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ
- 6) การติดต่อสื่อสาร
- 7) การบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 8) งบประมาณ
- 9) เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทวิศักดิ์ ธาตุชัย (2562: 322) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ตามความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน โดยเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

มีปัจจัยทางการบริหาร ทั้ง 6 ปัจจัย

- 1) ด้านครู
- 2) ด้านภาวะผู้นำ
- 3) ด้านการสื่อสาร
- 4) ด้านวัฒนธรรมองค์การ
- 5) ด้านทักษะการบริหารจัดการ
- 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ธัญญลักษณ์ มหาศิริพันธ์ สิริธิชัย สอนสุภี และบุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ (2563: 98) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร 6 ด้าน คือ

- 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล
- 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) ภาวะผู้นำ
- 4) วัฒนธรรมองค์การ
- 5) โครงสร้างองค์การ
- 6) การมีส่วนร่วมของชุมชน

วิมาลย์ ลีทอง (2563: 9) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร สามารถสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารออกมาได้ทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้

- 1) ภาวะผู้นำ
- 2) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ
- 3) การบริหารจัดการ
- 4) การพัฒนาบุคลากร
- 5) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

- 6) โครงสร้างองค์การ
- 7) เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 8) งบประมาณ

ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 9) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีทั้งหมด 7 ประการ ได้แก่

- 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- 2) การพัฒนาบุคลากร
- 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
- 5) งบประมาณที่ใช้ในการบริหาร
- 6) การบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 7) วัฒนธรรมองค์การ

จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 32) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สามารถสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารออกมาได้เป็น 6 ด้าน คือ

- 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 2) บรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียน
- 3) การบริหารทรัพยากรบุคคล
- 4) กระบวนการบริหารและการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 5) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
- 6) เทคโนโลยีทางการศึกษา

ทรงพร อุดรพันธ์ (2564: 43) พบว่า จากการทบทวนแนวคิดของนักวิชาการ และผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต1 ผู้วิจัยได้บูรณาการปัจจัยทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศจากผลการวิจัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ

- 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 2) กลยุทธ์องค์การ
- 3) การจัดการกระบวนการ
- 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 5) โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา
- 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 30) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

- 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) การพัฒนาบุคลากร
- 4) งบประมาณ
- 5) การจูงใจของผู้บริหาร
- 6) การบริหารแบบมีส่วนร่วม

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564 : 8) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม มีการสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหาร ได้ปัจจัยการบริหาร จำนวน 8 ด้าน ดังนี้

- 1) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร
- 2) ภาวะผู้นำ
- 3) การพัฒนาบุคลากร
- 4) เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 5) การติดต่อสื่อสาร
- 6) การจูงใจ
- 7) โครงสร้างองค์การ
- 8) ทฤษฎีทางการศึกษา

สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 10) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม สามารถสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารออกมาได้เป็น 8 ด้าน คือ

- 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 2) ด้านแรงจูงใจของการปฏิบัติงานของครู
- 3) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร
- 4) ด้านโครงสร้างองค์การ
- 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 6) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 7) ด้านการบริหารจัดการ
- 8) ด้านงบประมาณ

เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 20) พบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ
- 2) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร
- 3) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ
- 4) ปัจจัยด้านพัฒนาบุคลากร
- 5) ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร
- 6) ปัจจัยด้านบริหารงบประมาณ
- 7) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตาราง 1 การสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

[illegible]

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ปัจจัยบริหารสถานศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะพบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีอยู่ด้วยกันมากมายหลายด้าน ในการทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัด เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่มีความถี่มากที่สุด โดยเริ่มตั้งแต่ความถี่ 8 ขึ้นไป ซึ่งงานวิจัยนี้กำหนดให้เป็นตัวแปรเกณฑ์ จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร 4) ด้านโครงสร้างองค์การ และ 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร

1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

ประยงค์ ศรีโทมิ (2561: 26) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหาร ที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถในการบริหาร เพื่อการโน้มน้าวหรือจูงใจให้ทุกฝ่ายในโรงเรียน ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ จนนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ

วาทีทยา ราชภักดี (2561: 39) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถในการบริหาร คือ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ มีการสร้างสรรค์ และพัฒนาการทำงาน ไขหลักเหตุผลในการบริหาร มีความสามารถในการประสานงาน มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อการโน้มน้าว หรือจูงใจให้ทุกฝ่ายในโรงเรียน ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ จนนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ

วิมาลย์ ลีทอง (2563: 26) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึง ความรู้ ความสามารถในการบริหาร การสร้างสรรค์ สร้างศรัทธา และสร้างความกลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ร่วมงานหรือผู้ตาม เพื่อปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำ หรือผู้บริหารต้องการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 37) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง เทคนิควิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการกระตุ้น ชักจูง จูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานให้ได้ตามมาตรฐานที่ตนคาดหวัง โดยผลของงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์กร

จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 12) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำ แสดงความสามารถทางการบริหาร การใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือขององค์การ สามารถกระตุ้นและจูงใจ ชื่นนำ ผลักดันให้บุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจ และกระตือรือร้น ในการทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน มีคุณลักษณะความสามารถทางการบริหารเพื่อการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานทั่วไปของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

ทรงพร อุดรพันธ์ (2564: 11) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีการชี้นำ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวจูงใจครูและบุคลากร ให้เกิดความตระหนัก ในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการ สร้างเสริมบรรยากาศองค์การที่มุ่ง ความสำเร็จ สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และ พัฒนาผู้เรียนได้ตามเป้าหมาย

พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 32) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน คือ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ มีการสร้างสรรค์และพัฒนาการทำงาน ใช้หลักเหตุผลในการบริหาร มีความสามารถในการประสานงาน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อการโน้มน้าว หรือจูงใจให้ทุกฝ่ายในโรงเรียน ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ จนนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564: 13) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงถึงลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถ มุ่งมั่นทุ่มเทต่อการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถปรับตัวให้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการจูงใจครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ใช้หลักเหตุผลในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุความต้องการของส่วนรวม และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุรัช พรหมปากดี (2565: 43) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การแสดงออกการประพฤติปฏิบัติของผู้บริหาร ในการบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานร่วมกันกับผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น การมอบหมายงาน และความรับผิดชอบตามความสามารถของแต่ละบุคคล การจัดทำตารางการทำงาน การยอมรับความคิดเห็น ตลอดจนเป็นที่ไว้วางใจ และให้เกียรติผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา จนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในการทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 9) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงความสามารถทางการบริหาร การใช้กระบวนการต่าง ๆ แสดงถึงลักษณะการมีวิสัยทัศน์ชัดเจน สามารถกำกับทิศทางการทำงานขององค์กรในอนาคต ซึ่งสามารถนำพาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง โดยใช้กระบวนการที่มีอิทธิพลเหนือพฤติกรรม ในการชักนำ สร้างแรงจูงใจ ยับยั้ง หรือลดความขัดแย้ง สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี กระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และมีเทคนิควิธีการ ศิลปะในการสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ อีกทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความสามารถในการบริหารงาน สามารถสร้างอิทธิพลในการกระตุ้น หรือโน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชาให้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถสร้างความเชื่อมั่น และสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความเต็มใจในการทำงานตามคำสั่ง สร้างขวัญกำลังใจ ค่านิยมองค์กร ตลอดจนสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร

2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประยงค์ ศรีโหมี (2561: 47) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มากลั่นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสม และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อค้นหา เพื่อการเรียนรู้ และการเผยแพร่ข้อมูล

วาทีทยา ราชภักดี (2561: 60) ได้สรุปไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้รับมากลั่นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสม และสามารถใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อค้นหา เรียนรู้ และการเผยแพร่ข้อมูล

วิมาลย์ ลีทอง (2563: 57) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มากลั่นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสม และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อค้นหา เพื่อการเรียนรู้และการเผยแพร่ข้อมูล

ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 43) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์กลั่นกรองเป็นสารสนเทศ ตั้งแต่กระบวนการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสม และใช้อุปกรณ์ในการสืบค้นเพื่อการเรียนรู้ และเผยแพร่ข้อมูลต่อไป

จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 59) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง มีเทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีทุกรูปแบบ ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดเก็บประมวลผล และถ่ายโอนข้อมูลระบบสื่อสารโทรคมนาคม และอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ทันสมัย มีคุณภาพ และเพียงพอพร้อมใช้งาน มีการวางแผนจัดการ และใช้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การมอบหมาย ความรับผิดชอบในการบำรุงรักษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เรียนรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 34) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มากลั่นกรองให้เป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถสืบค้นได้ เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสม รวมถึงการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อค้นหา เพื่อการเรียนรู้ และการเผยแพร่ข้อมูล

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564: 48) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การปฏิบัติงานที่มีรูปแบบ และขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูล การสื่อสารโทรคมนาคม รวมถึงการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และมีอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ ประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์

สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 50) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มากลั่นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสม และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อค้นหา เพื่อการเรียนรู้ และการเผยแพร่ข้อมูล

เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 41) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศภายในสถานศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายเข้ามาใช้ภายในสถานศึกษา อีกทั้งมีการจัดหา และใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม การจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายบริหารจัดการข้อมูลที่ทันสมัย เหมาะสมกับการใช้งาน มีการมอบหมายความรับผิดชอบในการบำรุงรักษา และพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน อุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ ในการนำข้อมูลที่ได้รับมากลั่นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ โดยการนำเครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ มีการจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน มีการสนับสนุนอุปกรณ์การปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันในโรงเรียน เพื่อให้การทำงานมีความรวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร

ประยงค์ ศรีโทมิ (2561: 41) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การที่บุคลากรในโรงเรียนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน มีความมุ่งมั่น และความสามัคคีในการปฏิบัติงาน การที่ผู้บริหารและครูให้ความไว้วางใจกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงจัง มีความสามัคคี มีความพร้อมเพรียง และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติงาน

วาทีทยา ราชภักดี (2561: 48) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การที่บุคลากรในโรงเรียนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน มีความมุ่งมั่นและความสามัคคีในการปฏิบัติงาน การที่ผู้บริหารและครูให้ความไว้วางใจกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงจัง มีความสามัคคี มีความพร้อมเพรียง และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติงาน

วิมาลย์ สีสทอง (2563: 38) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร คือ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สภาพการดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียน ที่ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร บรรยากาศการบริหารจัดการ การเอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน

ขวัญเพชร พลวงค์ (2564: 58) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง แบบแผนของค่านิยม ความเชื่อ ความรู้สึก ความเข้าใจ อุดมการณ์ที่สมาชิกกลุ่มรับรู้จากองค์กรที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาจนเป็นนิสัย สามารถเปลี่ยนแปลงได้ มีอิทธิพลต่อการวางแผนและตัดสินใจ วัฒนธรรมในองค์กรจะทำให้บุคลากรในองค์กร ได้ช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ

จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 55) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความสะอาด เรียบร้อย ปลอดภัย ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และบรรยากาศส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้า มีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร มีค่านิยม ความเชื่อ แบบแผนในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จด้วยความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรภายในโรงเรียน

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564: 36) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง การจัดบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ควรจัดให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน สนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ให้ความเป็นมิตร ความเอื้ออารีต่อกัน ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในโรงเรียน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน การเกื้อกูล การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ในการปฏิบัติงานที่ทุกคนเข้าใจตรงกัน ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ และดำรงวัฒนธรรมที่ดีของโรงเรียน ให้มีความยั่งยืนในโรงเรียน

สุรัช พรมปากดี (2565: 46) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สภาพการดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียน ที่ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากร บรรยากาศการบริหารจัดการ การเอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน

เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 38) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการ จัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการศึกษา ทั้งที่เป็น รูปธรรม เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี แบบแผน พฤติกรรม และนามธรรม เช่น ค่านิยมร่วม ขององค์กร อุดมการณ์ที่มีร่วมกันของคนในองค์กร และผู้บริหารมีการส่งเสริมให้เกิดระเบียบ แบบแผนการปฏิบัติงาน แบบแผนการประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งพิธีกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติร่วมกัน และมีการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกใหม่ขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางที่องค์กรใช้เป็นหลัก ในการสร้างองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในสถานศึกษา เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีความสามัคคีและเป็นหนึ่งอันเดียวกันต่อกัน มีการยอมรับฟัง ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรมีความเป็นมิตรและไว้วางใจต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงใจ มีการช่วยเหลือและร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน มีแนวทางปฏิบัติงานที่ยึดถือร่วมกันขององค์กร

4) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ

ประยงค์ ศรีโทมี (2561: 45) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนด การจัดสายงานการบังคับบัญชา การกำหนดบทบาทหน้าที่ การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตาม ความเหมาะสมของงาน การกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วาทีทยา ราชภัฏดี (2561: 46) กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนด การจัดสายงานการบังคับบัญชา การกำหนดบทบาทหน้าที่ การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตาม ความเหมาะสมของงานการจัดระบบ การติดต่อประสานงาน การกระจายอำนาจ การควบคุม การปฏิบัติงานและการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิมาลย์ ลีทอง (2563: 56) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนด การจัดสายงานการบังคับบัญชา การกำหนดบทบาทหน้าที่ การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตาม ความเหมาะสมของงาน การกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ทรงพร อุดรพันธ์ (2564: 51) ได้กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง การบริหารงานของสถานศึกษา ให้มีความครอบคลุมตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา มีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ ลักษณะของงานที่มีความชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานของ สถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564: 65) ได้กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนด การจัดสายงานอย่างเป็นระบบการบังคับบัญชาในโรงเรียน การจัดกลุ่มงานตามจุดประสงค์ หรือ หน้าที่ของงาน การกำหนดบทบาทที่เื้อต่อการปฏิบัติงาน มีการมอบหมายงาน และความรับผิดชอบ เป็นระบบ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การจัดสายงานการบังคับบัญชา มีกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ ที่ชัดเจน และมีการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 47) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนด การจัดสายงานการบังคับบัญชา การกำหนดบทบาทหน้าที่ การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตาม ความเหมาะสมของงาน การกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 9) ได้กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง ผู้บริหารมีการกำหนด สายงานการบังคับบัญชาภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน อีกทั้งมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรตามความเหมาะสมของงาน และมีการกระจายอำนาจ การควบคุม การปฏิบัติงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน โดยกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดแบ่งงาน สายงานอย่างเป็นระบบ การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน การกำหนด บทบาท หน้าที่ และแบ่งงานของบุคคลตามความสามารถ มีการมอบหมายงานและความรับผิดชอบ การติดต่อประสานงาน การกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร

ประยงค์ ศรีโทมี (2561: 26) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถในการบริหาร เพื่อการโน้มน้าว หรือจูงใจให้ทุกฝ่าย

ในโรงเรียน ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ จนนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ

วาทีทยา ราชภักดี (2561: 35) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน โดยมีนโยบาย มาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน มีการกำหนดหลักสูตร การพัฒนา ที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง แล้วจัดอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ และปลูกคุณธรรม จริยธรรม และดำเนินการประเมิน และนำผลการประเมินการพัฒนาตนเอง ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

วิมาลย์ สีสทอง (2563: 45) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กร การค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสร้างบรรยากาศในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้ทรัพยากรมนุษย์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ สร้างบรรยากาศองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบ

ขวัญเพชร พลวงค์ (2564: 37) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเปลี่ยนแปลง บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในงาน ผ่านกระบวนการประชุม อบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน หรือ การศึกษาต่อ เพื่อให้บุคลากรได้เตรียมพร้อมสำหรับงานที่รับผิดชอบ เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และมีเจตคติที่ดีในการทำงาน

พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 38) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ การค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรมของครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน โดยมีนโยบาย มาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพื่อที่จะสร้างบรรยากาศองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบ มีการประเมิน และนำผลการประเมินการพัฒนาตนเอง ของครูและบุคลากรทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564: 45) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ให้มีความรู้ความสามารถ โดยตลอดเวลาในการปฏิบัติงาน ได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีนโยบาย มาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน มีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน มีการค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุด เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 48) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน การค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ทรัพยากรมนุษย์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ สร้างบรรยากาศองค์การในโรงเรียน ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบ

เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 9) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบาย มาตรฐานและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ในการพัฒนาตนเองและบุคลากรที่ทำงานในสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถที่ทันสมัยตลอดเวลา โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถของบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การสร้างผลงานวิชาการ การทำวิจัยในชั้นเรียน การสร้างนวัตกรรม การศึกษา และนิเทศผลการศึกษาหรือผลการพัฒนาของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีความสามารถ ทักษะความรู้ ทักษะความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่องค์กร การส่งเสริมให้ครูให้เข้ารับการอบรม ประชุม และสัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบ สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสดำเนินการอบรม การศึกษาต่อ และการดูงาน มีการกำหนดนโยบาย มาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน การค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์การ ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองของครูและบุคลากร ไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รังสรรค์ เพ็งหุน (2551: 15) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

อานนท์ นนทวัน (2551: 5) กล่าวว่า ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบุว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมถึงการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554: 131) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด กับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการ และเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นสภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563: 1) การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคล ที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข ตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่ การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการการดำเนินงานดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

2. ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เตรียมศักดิ์ อินอุเทน (2551: 14) ได้กล่าวว่า ความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนไว้ว่า ในการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพการศึกษาด้านปัจจัย คือ ครูที่ระบุในมาตรฐานที่ 2 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ และเกี่ยวข้อง กับบทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำ และร่วมกัน แก้ปัญหาของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ คือ นอกจากจะทำหน้าที่ ครูผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแล้ว ยังต้องทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เป็นการสนับสนุน หรือพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ ทั้งดี เก่ง มีสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานด้าน ผลผลิต คือ นักเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 4 ที่มุ่งให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 5 มีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา มาตรฐานที่ 6 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ และมีบุคลิกที่ดี มาตรฐานที่ 7 มีสุขนิสัยสุขภาพกายและ สุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวได้ โดยผ่านกระบวนการของการประกันคุณภาพ การศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่ให้โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในการจัดและพัฒนา

การศึกษา ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการ เพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ

สุบัน พรเวียง (2557: 25) ได้กล่าวว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญในการพัฒนานักเรียน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น

ณัฐนิยา ห่องกระจก (2562: 31) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีคุณค่าและความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพนักเรียนทุกคนมุ่งหวังว่า นักเรียนจะได้เติบโตอย่างมีคุณภาพรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ความสามารถ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ มีสุขภาพจิตที่ดี ได้รับการอบรม บ่มนิสัยให้เป็นคนดี มีความมานะบากบั่น มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล รู้จักตนเอง เข้าใจผู้อื่น ควบคุมอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม ดูแลช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างมีความสุข

เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562: 15) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งดี เก่ง มีสุข เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554: 16-18) กล่าวว่า กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสรุป ดังนี้ ระบบดูแลเพื่อช่วยเหลือนักเรียนนี้ เป็นโครงการใหม่ที่เกิดจากการตระหนักในปัญหาของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในระหว่างวัยรุ่น ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น กรมสุขภาพจิตได้ระบุถึงความสำคัญ และความเป็นมาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นไปเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการ

ทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกัน และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจาก จะส่งผลกระทบต่อผู้คนเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน ซึ่งมีปัญหาด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ ที่เป็นผลต่อ สุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการพัฒนา จากทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูทุกท่านในโรงเรียนซึ่งเป็นที่ปรึกษา จะเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ตามระบบ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในความดูแลของตนเอง ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตราที่ 6 มาตราที่ 22 มาตราที่ 23 รวมทั้งเป็นการพัฒนาตนเองของครู เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานวิชาชีพครู ที่ระบุไว้ในมาตรฐานที่ 2 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร และการเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ และ สุขภาพจิตที่ดี พร้อมช่วยแนะนำและร่วมกันแก้ไขปัญหของผู้เรียน เพื่อการพัฒนาตนเองให้เข้าสู่ ความเป็นครูมืออาชีพ

दारुंग मुकताजि (2554: 29) กล่าวว่า องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อโดยมีการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียนมีข้อมูล วิธีการ เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และช่วยเหลือนักเรียนตรงกับสภาพและสถานการณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 5) กล่าวว่า การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมและพัฒนา
- 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน
- 5) การส่งต่อนักเรียน

Good, 1973 (อ้างถึงใน อัญทิรา วาตี, เกรียงศักดิ์ บุญญา และชัยพนธ์ รังงาม (2562: 16) ได้กล่าวถึง การแนะแนวที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1) กระบวนการช่วยเหลือให้แต่ละบุคคล สามารถเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี สามารถแสวงหาความรู้ เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษา การพัฒนา ทางอาชีพ และการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

2) วิธีการช่วยเหลืออย่างมีแบบแผนต่อเนื่องกัน ซึ่งนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เป็นการช่วยเหลือให้นักเรียน นักศึกษา หรือบุคคลอื่น ๆ สามารถประเมินความสามารถของตนเอง และข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

3) เป็นวิธีการที่กระทำโดยตรงต่อเด็กในการที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก เพื่อจะเป็นสาเหตุให้เด็กทราบถึงความต้องการเบื้องต้นของตนเอง และเกิดความสนใจต่อความต้องการเหล่านั้น อันจะนำไปสู่ลำดับขั้นของความสำเร็จตามที่ตนปรารถนาไว้

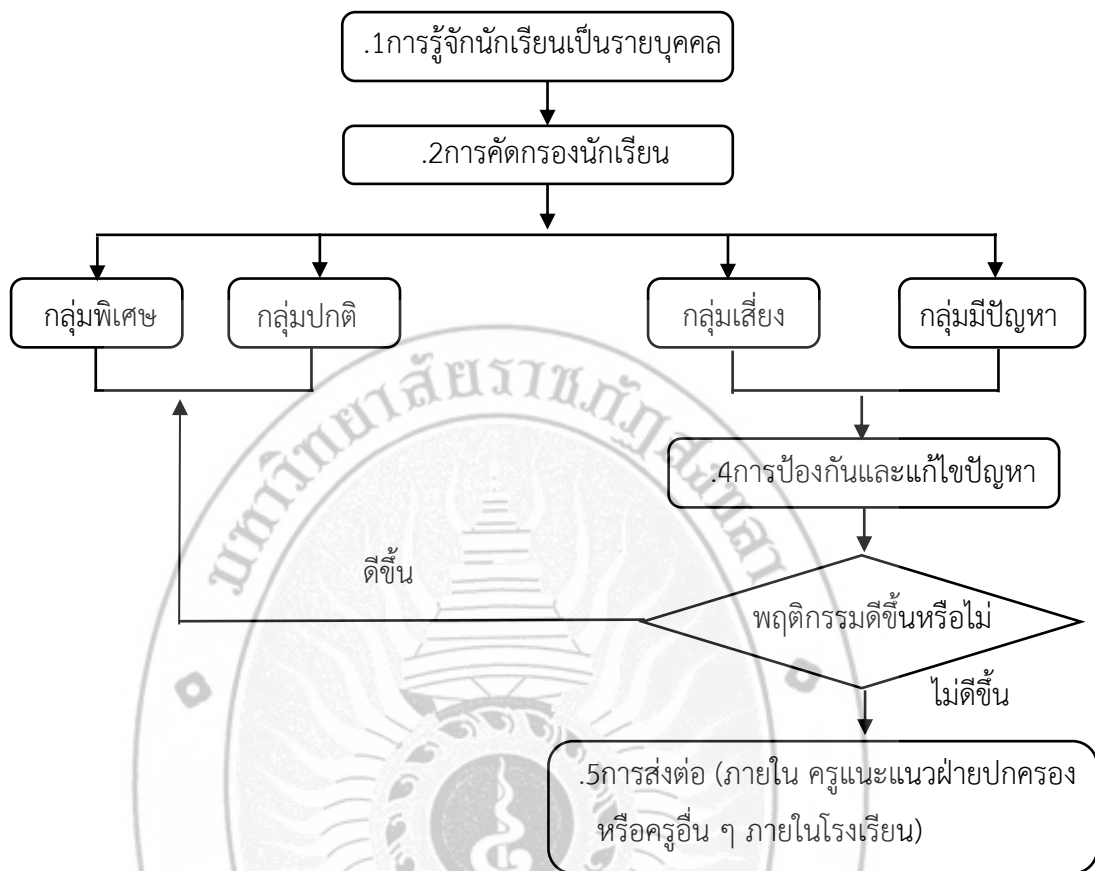
4) เป็นวิธีการที่ครูจะนำเด็กให้รู้จักวิธีการศึกษา ค้นคว้า และได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกัน และแก้ไขปัญหา การส่งต่อมีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา จึงจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนักเรียน

4. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังแสดงในภาพ 2

แผนภูมิแสดงกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ภาพ 2 องค์ประกอบ กระบวนการ และขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14) สรุปรายละเอียดไว้ว่า ด้วยความหลากหลายของนักเรียน และนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครู อาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลายตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหา นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

นิชากรณ เหลาเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ว่า เป็นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อการคัดกรองนักเรียน

อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ว่า เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน ในด้านความสามารถในการเรียนรู้และความสามารถอื่น ๆ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย ด้านพฤติกรรมทางเพศทั้งทางบวกและด้านลบ เพื่อนำข้อมูล มาวิเคราะห์และคัดกรองผู้เรียน

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ว่า สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน นักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบัน มีการเก็บรวบรวม ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน มีเครื่องมือและวิธีการในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างหลากหลาย และครูมีการบันทึกข้อมูลนักเรียนทุกคนที่ตนเองรับผิดชอบในระเบียบ และสามารถ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนได้

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นของนักเรียน เพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม พัฒนา และการป้องกัน แก่ไข่นักเรียน โดยวิธีการที่เหมาะสม และหลากหลายตามประเด็นในแต่ละด้าน มีการบันทึก และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

4.2 การคัดกรองนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 15) สรุปรายละเอียดไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งจะเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสม ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจ จัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่ม ก็ได้ ตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรอง ที่โรงเรียนกำหนด เช่น ในกรณีที่แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม อาจนิยามกลุ่มได้ ดังนี้

1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรอง ของโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน และการส่งเสริมพัฒนา

2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรองของ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกัน และแก้ไขตามกรณี

3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรอง ของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือ และแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออก ซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุ ในระดับเดียวกัน ภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียน ได้พัฒนา ศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

นิชากรณ์ เหลาเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จัก

นักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ที่ได้รับ ข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำมาวิเคราะห์คัดแยกกลุ่มนักเรียน โดยใช้การชี้วัด จากเครื่องมือคัดกรองนักเรียนของกรมสุขภาพจิตทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ร่างกาย ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคุ้มครองนักเรียน ด้านสารเสพติด และด้านระเบียบวินัย เพื่อจัดแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งจัดแบ่งโดยไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนเองถูกจัดอยู่ในกลุ่มใด ดังนี้

1) นักเรียนกลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การคัดกรอง ของกรมสุขภาพจิต อยู่ในเกณฑ์ปกติ

2) นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การ คัดกรองของกรมสุขภาพจิต อยู่ในกลุ่มเสี่ยง

3) นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ การคัดกรองของกรมสุขภาพจิต อยู่ในกลุ่มมีปัญหา

จันทระฉาย ไทรัตน์ (2561 : 11) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า สถานศึกษามีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรอง นักเรียน ใช้วิธีการที่หลากหลายในการคัดกรองนักเรียน ครูสามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง ได้มีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือคัดกรอง และสามารถแปลผลได้ มีการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ และมีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ในการช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน เกี่ยวกับการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์ และนำผลที่ได้จาก การวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยจะต้องเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับ ไม่ให้นักเรียนทราบว่าตนเอง ถูกจัดไว้ในกลุ่มใด สถานศึกษามีวิธีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง ลงบันทึกในแบบสรุปผล การคัดกรอง การจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียน มีเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน อย่างเหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม ส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไข ปัญหาต่อไป

4.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 15) สรุปรายละเอียดไว้ว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการ ช่วยเหลือ ทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหา ของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่ และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

นิชากรณ์ เหลาเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัวว่า เป็นการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน และหาวิธีการช่วยเหลือป้องกัน โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนให้เป็นปัญหาของสังคม

อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัวว่า เป็นการที่ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และโรงเรียน กำหนดแนวทาง และหาวิธีป้องกัน และแก้ไขนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โรงเรียนต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัว โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนให้เป็นปัญหาของสังคมต่อไป

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัวว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยง มีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน มีการรายงานผลการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ครูทุกคนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และใช้หลักจิตวิทยาช่วยในการให้คำปรึกษา

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาวัว หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน เกี่ยวกับการหาวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ไม่ให้กลายเป็นปัญหาของสังคม โดยวิธีการดำเนินงานประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การประสานกับครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการจัดกิจกรรมและการติดตามรายงานผล ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีการ จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น ในการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน แต่ละบุคคล เพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีหลักฐาน เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถติดตามผลการดำเนินงานได้

4.4 การส่งเสริมพัฒนานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 16) สรุปรายละเอียดไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ ในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษ กลายเป็น นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธี ที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2) การเยี่ยมบ้าน
- 3) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)
- 4) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภูมิใจในตนเองด้านต่าง ๆ

อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแล ไม่ว่าจะเป็นเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาให้กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ที่ครอบคลุมทั้งนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกชั้น อย่างสม่ำเสมอมีการจัดทำรายงานการประชุมผู้ปกครอง เพื่อเป็นหลักฐานและนำเสนอผู้ปกครอง ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถวางแผนชีวิตในการเลือกอาชีพ หรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) ตามความต้องการของนักเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และมีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการพิเศษอื่น ๆ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผน และรับผิดชอบการดำเนินงาน จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

4.5 การส่งต่อนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 16) สรุปรายละเอียดไว้ว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูที่ปรึกษาอาจพบกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานักเรียนเป็นบอบาบทหนักของครูที่ปรึกษา หรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหานักเรียนในแต่ละกรณี

การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง

2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหา ที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียน จะดูแลช่วยเหลือได้

นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อไว้ว่า เป็นการส่งนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อไว้ว่า สถานศึกษามีการแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่อได้อย่างรวดเร็ว มีการประสานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายใน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง มีการประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกในการส่งต่อนักเรียน มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอก และมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียน ของผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับกระบวนการช่วยเหลือนักเรียน โดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา นักเรียน ที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก การส่งต่อภายใน คือ ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนว หรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือ นักเรียนได้ ส่วนการส่งต่อภายนอก คือ การส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อทั้งสองลักษณะจะต้องมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

บริบทเทศบาลนครสงขลา

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

"สร้างนครสงขลาสู่มหานครสร้างสรรค์ สวรรค์แห่งการเรียนรู้ เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความปลอดภัย และเมืองท่องเที่ยวระดับสากล"

2. พันธกิจ (Mission)

2.1 การพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมศาสนา อนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2 พัฒนาคุณภาพชีวิต สังคมสงเคราะห์ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.3 พัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ

2.4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และโครงข่ายการสื่อสาร

2.5 บริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลนครสงขลา ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

3.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

3.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม กีฬา นันทนาการ และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับสู่สากล

3.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4: ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5: ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบเครือข่ายสารสนเทศสู่เมืองอัจฉริยะ (Smart City)

3.6 ยุทธศาสตร์ที่ 6: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ

4. คำแถลงนโยบายของนายวันชัย ปริญญาศิริ นายกเทศมนตรีนครสงขลา

โดยมี 5 นโยบายหลักที่จะดำเนินการ ดังนี้

4.1 นโยบายสะอาด (CLEAN): บ้านเมืองสะอาด การบริการเป็นธรรม การบริหารโปร่งใส

4.2 นโยบายสะดวก (CONVENIENT): สะดวกในการใช้ชีวิต

4.3 นโยบายปลอดภัย (SECURITY): ชีวิต และทรัพย์สินปลอดภัย

4.4 นโยบายคุณภาพชีวิตดี (QUALITY): เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเอื้อต่อการดำรงชีวิต

4.5 นโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วม (CONTRIBUTORY): การมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ นโยบายคุณภาพชีวิตดี (QUALITY): เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเอื้อต่อการดำรงชีวิต มีภารกิจที่ดำเนินการ คือ ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลให้มีความเป็นเลิศในทุกด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และให้เด็กที่อยู่ในเขตเทศบาลมีที่เรียน และมีสิทธิได้รับบริการด้านการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

5. สำนักการศึกษาเทศบาลนครสงขลา

มีอำนาจหน้าที่ของสำนักการศึกษาเทศบาลนครสงขลา สำนักการศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา งานพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา งานบริหารวิชาการด้านการศึกษา งานโรงเรียน งานกิจการนักเรียน งานการศึกษาปฐมวัย งานขยายโอกาสทางการศึกษา งานฝึก และส่งเสริมอาชีพ งานห้องสมุด งานพิพิธภัณฑ์ งานเครือข่ายทางการศึกษา งานศึกษานิเทศก์ งานส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร งานพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา งานการศาสนา งานบำรุง

ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น งานการกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็ก เยาวชน และการศึกษานอกโรงเรียน งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งานส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพและกองทุนเพื่อการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จำนวน 5 โรงเรียน

- 1) โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก) เปิดสอนในระดับปฐมวัย-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 2) โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ) เปิดสอนในระดับปฐมวัย-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 3) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง) เปิดสอนในระดับปฐมวัย-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 4) โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) เปิดสอนในระดับปฐมวัย-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- 5) โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

ตาราง 2 จำนวนผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสงขลา ปีการศึกษา 2567

ที่	สถานศึกษา	จำนวน		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
1	โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก)	3	42	45
2	โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ)	4	48	52
3	โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง)	4	46	50
4	โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย)	3	47	50
5	โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)	3	87	90
	รวม	17	270	287

ที่มา: สำนักการศึกษา เทศบาลนครสงขลา 2567

จากวิสัยทัศน์เทศบาลนครสงขลาในเรื่อง สวรรค์แห่งการเรียนรู้ พันธกิจ การพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมศาสนา อนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลนครสงขลา ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และนโยบายนายกเทศมนตรีนครสงขลา นโยบายคุณภาพชีวิตดี (QUALITY) เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เอื้อต่อการดำรงชีวิต ยกระดับ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ให้มีความเป็นเลิศในทุกด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และให้เด็กที่อยู่ในเขตเทศบาลมีที่เรียน และมีสิทธิได้รับการจัดการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน แสดงให้เห็นว่าเทศบาลนครสงขลาได้ตระหนัก และให้ความสำคัญกับการศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นเลิศในทุกด้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ชฎารัตน์ พลเดช (2558: 116-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทุกปัจจัย 2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้าน 3) ปัจจัยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 4) สมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = 1.197 + 0.2331X_1 + 0.261X_2 + 0.267X_3$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z_y = 0.259Z_1 + 0.271Z_2 + 0.267Z_3$; $R^2 = 0.383$

แดน ศรีชนะวัฒน์ (2558: 16) ศึกษาปัจจัยการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง และชุมชน ด้านการพัฒนาทักษะ/ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และด้านการบริหารและการจัดการ นอกจากนั้น ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมพบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนั้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา (X_1) ตัวแปร ได้แก่ การพัฒนาทักษะ/ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.275 และสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) ได้ร้อยละ 6.6 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 3.264 อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถนำตัวแปรที่พยากรณ์ได้มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้

นฤมล กอบแก้ว (2559: 162) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) ปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความพร้อมของบุคคล การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 อยู่ในระดับปานกลาง 2) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เรียงลำดับ ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหาร ร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 69.10

อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ (2559: 222) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีขั้นตอนการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 48 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยได้นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาয়กร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และ 3) ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้โดยผู้ใชรูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และประธานนักเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 288 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในภาพรวมสภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก และมีปัญหาในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่เขตการศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหาร ส่วนที่ 4 การพัฒนารูปแบบ 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่เขตการศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทิพวรรณ ลำเภาแก้ว (2560: 103-106) ศึกษาระบบการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 382 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัจจัยด้านบริหาร ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะบุคคล และด้านลักษณะองค์การ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้ โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 76.70 สมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ $y = 1.261 + .205X_3 + .226X_2 + .172X_4 + .113X_1$ สมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Zy = .336X_3 + .290X_2 + .253X_4 + .112X_1$

เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2560: 204-205) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23 พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หรือการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 7) ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 8) ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ

ครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ หรือการดำรงตำแหน่งในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 9) ปัจจัยทางการบริหาร (X) กับประสิทธิผลของโรงเรียน (Y) โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .904 และ 10) แนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เสนอแนะไว้ 6 ปัจจัย ประกอบด้วย นโยบายสู่การปฏิบัติ กระบวนการบริหาร บุคลากร งบประมาณ และทรัพยากรเพื่อการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร และบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์จำนวน 4 ตัวแปรประกอบด้วย พฤติกรรมผู้บริหาร การปฏิบัติงานของครู การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน และสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โสพิศ ภาชนะ, ไชยา ภาวะบุตร และสุรพล บุญมีทองอยู่ (2561: 41) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ อำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัจจัยการบริหารตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน 5) ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 6) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านการเงิน สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัญทิรา วาตี, เกรียงศักดิ์ บุญญา และชัยพจน์ รังงาม (2562: 194) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียน กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ได้แก่ วิสัยทัศน์ผู้บริหาร สุขภาพกาย สุขภาพจิต

ของนักเรียน และความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ความรู้ ความสามารถของครู การปฏิบัติงานของครู พฤติกรรมผู้บริหาร การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 45) ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า 1) ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พงศ์เทพ กันยะมี, วจี ปัญญาใส และสุมิตรา โรจนนิติ (2564: 297) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการประสานงาน ปัจจัยด้านครูแนะแนว ปัจจัยด้านการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทั้งหมด 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา ปัจจัยด้านครูแนะแนว ปัจจัยด้านการประสานงาน และปัจจัยด้านการฝึกอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา ส่วนตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม พบว่า มีความสัมพันธ์กันทุกปัจจัย และส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 193-198) ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 65 คน และครูผู้สอนจำนวน 260 คน รวมทั้งสิ้น 325 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงาน ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร และประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 6) ปัจจัยทางการบริหารด้านการบริหารจัดการงบประมาณ และการพัฒนาบุคลากร มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บรรยายภาพและวัฒนธรรมองค์การ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรรถพล สุนทรพงศ์ (2565: 225-227) ได้ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .789$)

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Kedo and Edamo (2018: 31-37) ศึกษาการมีระบบช่วยเหลือนักเรียนและการบริหารจัดการในโรงเรียนมัธยมในเขตซิดามา ประเทศเอธิโอเปีย มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพร้อมของกลไกการช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์การบริหารจัดการ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ที่สามารถใช้ในการเสริมสร้างบริการช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า จำเป็นต้องมีโปรแกรมฝึกอบรม เพื่อคำแนะนำผู้อำนวยการ ผู้ควบคุมโรงเรียน หัวหน้าแผนก และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เกี่ยวกับวิธีการออกแบบและบริหารจัดการกลไกการช่วยเหลือนักเรียน มีความจำเป็นที่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เช่น ห้องปฏิบัติการ และห้องสมุดโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของระบบการช่วยเหลือนักเรียนอย่างแข็งแกร่งขึ้น และสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรถูกระบุ และจำเป็นต้องพัฒนากลไกการช่วยเหลือเฉพาะ

Nyangarika and Mtani (2020: 1686-1695) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการช่วยเหลือนักเรียน ในโปรแกรมการเรียนการสอนแบบเปิดและระยะไกลในประเทศแทนซาเนีย พบว่าการให้บริการช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อนักเรียนระยะไกล ซึ่งรวมถึงบริการช่วยเหลือทางวิชาการที่ให้โดยครูอย่างสม่ำเสมอ ตามกระบวนการสอนและการเรียน บริการช่วยเหลือทางการบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือในงานสำนักงานและข้อมูลการจัดตั้งศูนย์ และ

การกระจายวัสดุและบริการ ให้คำปรึกษาและการให้คำปรึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประหยัดเวลา และทำให้เกิดความสุขใจให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินการเรียนรู้ได้อย่างดี ผลการศึกษา ยังเปิดเผยกลยุทธ์หลายรายการที่ควรใช้ เพื่อปรับปรุงการให้บริการช่วยเหลือนักเรียนในโปรแกรม การเรียนการสอนแบบเปิดและระยะไกล รวมถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การมีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม สำหรับการให้บริการช่วยเหลือนักเรียน และการมีความรับผิดชอบมากขึ้น

Khumalo and Makibinyane (2021: 397-411) ศึกษาการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการบริการช่วยเหลือนักเรียนและอัตราการผ่านระดับการศึกษา กรณีศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคและ อาชีวศึกษาในประเทศแอฟริกาใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการบริการช่วยเหลือ นักเรียนและอัตราการผ่านระดับการศึกษา พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อผลการเรียนของนักเรียนและ อัตราการผ่านระดับการศึกษา เช่น พื้นฐานของครอบครัวของนักเรียน ปัญหาในด้านการเรียน การเข้าชั้นเรียนไม่ดี โครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ดี ขาดโอกาสพัฒนาอาชีพ ขาดที่ปรึกษาอาชีพ ขาด การสนับสนุนทางวิชาการ และขาดบุคลากรในการช่วยเหลือนักเรียน การศึกษายังพบว่า นักเรียน ไม่ได้ใช้บริการช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอเกี่ยวกับหน่วยบริการช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาที่เข้าร่วม

Johnson et al. (2022: 1-13) ศึกษาการช่วยเหลือนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา การใช้ บริการในวิทยาเขต ผลกระทบ และความท้าทาย พบว่า การบริการช่วยเหลือนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ช่วยให้นักศึกษามีผลสำเร็จในการเรียน ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จของนักศึกษา และเพิ่มโอกาส ให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง ความสำเร็จของการบริการช่วยเหลือนักศึกษา ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมขอความช่วยเหลือของนักศึกษา การศึกษานี้สำรวจพฤติกรรมขอ ความช่วยเหลือของนักศึกษาในโปรแกรม Foundation และระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยกาตาร์ (Qatar University: QU) ผ่านการใช้บริการในวิทยาเขต เพื่อเข้าใจการใช้บริการเหล่านี้ของนักศึกษา มากขึ้น การศึกษานี้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมขอความช่วยเหลือที่แสดงผ่านบริการ กับความสำเร็จ และความต่อเนื่องของนักศึกษา ผลการศึกษพบว่า ความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่าง บริการของนักศึกษา และความสำเร็จ และความต่อเนื่องของนักศึกษา พบความแตกต่างในพฤติกรรม การขอความช่วยเหลือระหว่างเพศชายและเพศหญิง นักศึกษาในประเทศและชาวต่างชาติ และ การจำแนกประเภทของนักศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ปัจจัย การบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียน มีสาระสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา และการสนับสนุนนักเรียนในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบ ช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำ การมีผู้นำที่มีความเข้าใจและมีประสบการณ์ในด้าน การศึกษาและการบริหารจัดการ เช่น ผู้นำที่มีความสามารถในการวางแผน และการดำเนินงาน ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน จะมีผลต่อคุณภาพของการให้บริการ และผลการเรียน ของนักเรียน 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนการเรียนรู้ ของนักเรียน เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเสริมสร้าง ทักษะ และความรู้ของนักเรียน 3) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศองค์กรที่เต็มไปด้วย ความสนับสนุน และการกระตุ้นให้เป็นไปตามความต้องการ และความสนใจของนักเรียน มีผลต่อ

ความสุขของนักเรียน และคุณภาพการเรียนรู้ 4) โครงสร้างองค์กร โครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของนักเรียน จะช่วยให้การตอบสนองต่อความต้องการ และความสำเร็จของระบบช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 5) การพัฒนาบุคลากร การให้การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะ ให้แก่บุคลากรที่ทำงานในระบบช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้พวกเขามีความรู้ และความสามารถในการให้บริการ และสนับสนุนนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 5 แห่ง จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 270 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 159 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan, 1970 (อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชภูริวิเศษ, 2555: 52-53) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามสถานศึกษา โดยการเทียบบัญชีรายชื่อครูในแต่ละสถานศึกษา และสุ่มครูด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา

สถานศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก)	42	25
โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ)	48	28
โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง)	46	27
โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย)	47	28
โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)	87	51
รวม	270	159

ที่มา: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลนครสงขลา. (2566)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด สมมติฐาน และนิยามศัพท์เฉพาะ
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
7. รายงานผลและเผยแพร่งานวิจัย

ตาราง 4 แบบแผนการวิจัย

ลำดับที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา	ครูผู้สอน จำนวน 159 คน	แบบสอบถาม แบบมาตรา ส่วนประมาณ ค่า	ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2	เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา	ครูผู้สอน จำนวน 159 คน	แบบสอบถาม แบบมาตรา ส่วนประมาณ ค่า	ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
3	เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา	ครูผู้สอน จำนวน 159 คน	แบบสอบถาม แบบมาตรา ส่วนประมาณ ค่า	การถดถอย พหุคูณแบบ ขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ โรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 6 ข้อ
- 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 4 ข้อ
- 3) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร จำนวน 7 ข้อ
- 4) ด้านโครงสร้างองค์กร จำนวน 6 ข้อ
- 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร จำนวน 7 ข้อ

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของแบบสอบถามตอนที่ 2 มีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

- 5 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล จำนวน 6 ข้อ
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน จำนวน 6 ข้อ
- 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำนวน 8 ข้อ
- 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จำนวน 6 ข้อ
- 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน จำนวน 4 ข้อ

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของแบบสอบถามตอนที่ 3 มีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

- 5 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของสถานศึกษา

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.3 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยตอนที่ 1 ใช้แบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert's Scale)

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง

2.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 1 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถาม ซึ่งใช้วิธีหาค่าตรงความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (สิทธิ ชีรสรณ์, 2552: 141-142) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ซึ่งข้อคำถามที่ได้มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 ทุกข้อ ดังภาคผนวก ง

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสังกัดเทศบาลนครสงขลา ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73) ได้ค่าความเชื่อมั่น ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.935 และแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ 0.952 และแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.975 ดังภาคผนวก ง

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงนายกเทศมนตรีนครสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ด้วยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามในแอปพลิเคชัน Google Form ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งไปยังกลุ่มกลุ่มตัวอย่างทางระบบสารบัญอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (เทศบาลนครสงขลา)

โดยระบุรายละเอียดจำนวนครูผู้สอนของแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเอกสารชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.2 วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปเทียบกับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง	ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง	ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง	ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง	ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง	ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดเทศบาลนครสงขลา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปเทียบกับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลพื้นฐาน

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (เยาวดี ราชย์กุล วิบูลย์ศรี, 2556: 46-47)

2.2.2 ความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.3.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมาย ดังนี้

1. สัญลักษณ์ทางสถิติ

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
SD	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Skewness	หมายถึง	ค่าความเบ้
Kurtosis	หมายถึง	ค่าความโด่ง
df	หมายถึง	ชั้นของความเป็นอิสระ

p^*	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p^{**}	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
p^{***}	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
t	หมายถึง	ค่าสถิติที
r	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
R^2 Change	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เปลี่ยนไป
Adjust R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ทีละตัว
F Change	หมายถึง	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ F ที่เปลี่ยนไป
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรในรูปคะแนนดิบ
β	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน
St. Error	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อน
$\bar{Y}$	หมายถึง	สมการคะแนนดิบ
$\bar{Z}$	หมายถึง	สมการคะแนนมาตรฐาน

2. สัญลักษณ์ของตัวแปร

X	หมายถึง	ปัจจัยการบริหาร
X_1	หมายถึง	ด้านภาวะผู้นำ
X_2	หมายถึง	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
X_3	หมายถึง	ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร
X_4	หมายถึง	ด้านโครงสร้างองค์กร
X_5	หมายถึง	ด้านการพัฒนาบุคลากร
Y	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์อัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามออนไลน์เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 159 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 159 ฉบับ มีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 159 ฉบับ คิดเป็นแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 100.00

1.2 ผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้าราชการครู ที่ปฏิบัติงานครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ตามสถานภาพของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานศึกษา		
โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก)	25	15.72
โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ)	28	17.61
โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง)	27	16.98
โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย)	28	17.61
โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)	51	32.08
รวม	159	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	9	5.66
5-10 ปี	35	22.01
มากกว่า 10 ปี	115	72.33
รวม	159	100.00

จากตาราง 5 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 159 คน พิจารณาตามสถานภาพของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 32.08 รองลงมา คือ โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ) จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง) จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98 และโรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก) จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 15.72

เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 72.33 รองลงมา คือ ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 22.01 และประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.66 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหาร โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร 2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 3) ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 159 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตาราง 6-11

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	ปัจจัยการบริหาร	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	4.24	0.67	มาก
2	ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.26	0.66	มาก
3	ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร	4.16	0.71	มาก
4	ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร	4.40	0.58	มาก
5	ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร	4.17	0.70	มาก
	รวม	4.25	0.62	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยการบริหารระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.58$) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.66$) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.67$) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.70$) และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.71$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน	4.23	0.76	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถโน้มน้าวใจ และ กระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำงาน	4.19	0.75	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดี	4.22	0.77	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเชื่อมั่น สนับสนุน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเต็มใจในการทำงาน	4.11	0.80	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน	4.06	0.84	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร	4.21	0.78	มาก
รวม		4.17	0.70	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลาจังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ มีพฤติกรรมแสดงความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.23$, $SD = 0.76$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดี ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.77$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.84$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการข้อมูลที่ได้รับ มากล้นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ	4.21	0.74	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลได้	4.25	0.71	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูล การบริหาร การจัดการเรียนการสอน	4.27	0.69	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนอุปกรณ์การปฏิบัติงาน ด้านสารสนเทศที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้	4.23	0.78	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการ ดำเนินงานเพื่อความถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	4.26	0.74	มาก
รวม		4.24	0.67	มาก

จากตาราง 8 ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการบริหาร การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.69$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อความถูกต้องรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.74$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการข้อมูลที่ได้รับมากล้นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.74$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยการบริหาร	$\bar{X}$	SD	แปลผล
	ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร			
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน	4.21	0.73	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในองค์กร	4.04	0.90	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน	4.17	0.76	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรับฟังความคิดเห็น	4.11	0.84	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงจัง	4.08	0.82	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีแบบแผนในการทำงานและยึดถือร่วมกันขององค์กร	4.25	0.76	มาก
	รวม	4.14	0.71	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีแบบแผนในการทำงานและยึดถือร่วมกันขององค์กร ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.76$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.73$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในองค์กร ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.90$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการจัดสายงานอย่างเป็นระบบ	4.28	0.70	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความสามารถและความเหมาะสมของงาน	4.26	0.71	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายงานแต่ละสายงานอย่างเป็นระบบ	4.26	0.73	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรอย่างเหมาะสม	4.21	0.71	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมการปฏิบัติงาน และมีการวางแผนงานของครูและบุคลากร	4.31	0.68	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์อย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ดี	4.27	0.76	มาก
รวม		4.26	0.66	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรซึ่งภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมการปฏิบัติงาน และมีการวางแผนงานของครูและบุคลากร ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.68$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการจัดสายงานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.71$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยการบริหาร	$\bar{x}$	SD	แปลผล
	ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร			
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีทักษะความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ	4.38	0.69	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบ	4.51	0.56	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ	4.47	0.66	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อนำเอาประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.42	0.70	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายมาตรฐานในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.39	0.65	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการค้นหาวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.31	0.70	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินและนำผลประเมินมาพัฒนาตนเองของครูและบุคลากร	4.35	0.72	มาก
	รวม	4.40	0.58	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.56$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการค้นคว้าวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.70$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 159 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตาราง 12-17

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.37	0.53	มาก
2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.36	0.55	มาก
3	ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	4.41	0.54	มาก
4	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.33	0.56	มาก
5	ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.34	0.58	มาก
	รวม	4.36	0.52	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.54$) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.53$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.55$) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.58$) และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.56$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นของนักเรียน	4.34	0.67	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน	4.33	0.65	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านให้แก่นักเรียนทุกคน	4.57	0.59	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย	4.38	0.61	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนระหว่างครูแนะแนว ครูประจำชั้น และครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ	4.28	0.67	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.34	0.53	มาก
รวม		4.37	0.53	มาก

จากตาราง 13 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านให้แก่นักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.59$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียน ระหว่างครูแนะแนว ครูประจำชั้น และครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.67$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรอง
นักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำข้อมูล ที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์ และทำการคัดกรอง	4.33	0.62	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำผล ที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา ได้รวบรวมและจัดทำขึ้น	4.31	0.64	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการคัดกรอง นักเรียนจากการเยี่ยมบ้านและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	4.38	0.64	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ ในการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย	4.34	0.58	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารวางแผนในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญห จากการคัดกรองข้อมูลนักเรียน	4.36	0.57	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการดำเนินงาน ด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	4.43	0.58	มาก
รวม		4.36	0.55	มาก

จากตาราง 14 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาล
ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการดำเนินงาน ด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
ทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.58$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการ
คัดกรองนักเรียนจากการเยี่ยมบ้าน และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.64$)
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จาก
การวิเคราะห์ มาจำแนกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้รวบรวมและจัดทำขึ้น ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.64$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและความภูมิใจในตนเอง	4.36	0.63	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่มทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา	4.39	0.61	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.28	0.66	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยร่วมมือวางแผนกับทุกฝ่ายในการส่งเสริมนักเรียน	4.26	0.65	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะความรู้ตามความสามารถของตนเอง	4.38	0.60	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา	4.33	0.60	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยการประสานพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ	4.34	0.59	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานให้มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	4.33	0.63	มาก
รวม		4.33	0.56	มาก

จากตาราง 15 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, SD = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ($\bar{X}$ = 4.39, SD = 0.61) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียน ได้พัฒนาทักษะความรู้ตามความสามารถของตนเอง ($\bar{X}$ = 4.38, SD = 0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยร่วมมือวางแผนกับทุกฝ่ายในการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.26, SD = 0.65)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของ โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา
โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	$\bar{X}$	SD	แปล ผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการหาวิธี การป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างรอบด้าน	4.41	0.60	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง	4.34	0.58	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.48	0.58	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีหลักฐาน เป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถตรวจสอบได้	4.42	0.60	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการนิเทศ ติดตาม รายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.43	0.61	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานมีการดำเนินงาน ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	4.38	0.60	มาก
รวม		4.41	0.54	มาก

จากตาราง 16 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัด
เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 4.41, SD = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น
กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.48, SD = 0.58) รองลงมา คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษามีการบริหารงานในการนิเทศ ติดตาม รายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ = 4.43, SD = 0.61)
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานมีการดำเนินงานด้านการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.38, SD = 0.60)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปล ผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.35	0.63	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายในโรงเรียนไปยังครูแนะแนว หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนได้	4.36	0.61	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อนอกโรงเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา	4.29	0.65	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	4.37	0.61	มาก
รวม		4.34	0.58	มาก

จากตาราง 17 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.61$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือ และส่งต่อภายในโรงเรียนไปยังครูแนะแนว หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนได้ ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยให้มีการช่วยเหลือ และส่งต่อนอกโรงเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.65$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การทดสอบค่าผิดปกติ (Outliers)

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 159 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยได้แบบสอบถามคืนจากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 159 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าผิดปกติ (Outliers) พบว่า ข้อมูลที่ได้ไม่มีค่าผิดปกติ (Outliers) เพื่อทดสอบการแจกแจงข้อมูลตัวแปรความเป็นเส้นตรง และ Homoscedasticity (ทรวงศ์ดี ภู่อ่อน, 2561: 280)จึงสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปได้ ดังตาราง 18 และภาพ 3

2. ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล (Normality)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะต้องมีการแจกแจงปกติของข้อมูล พิจารณาได้จากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของข้อมูลที่จะต้องมีการกระจายระหว่าง -2.00 ถึง 2.00 จึงจะแสดงว่า ข้อมูลมีการแจกแจงปกติ (George and Mallery, 2010 อ้างถึงใน ญัฎฐา ระกำพล, 2563: 74)

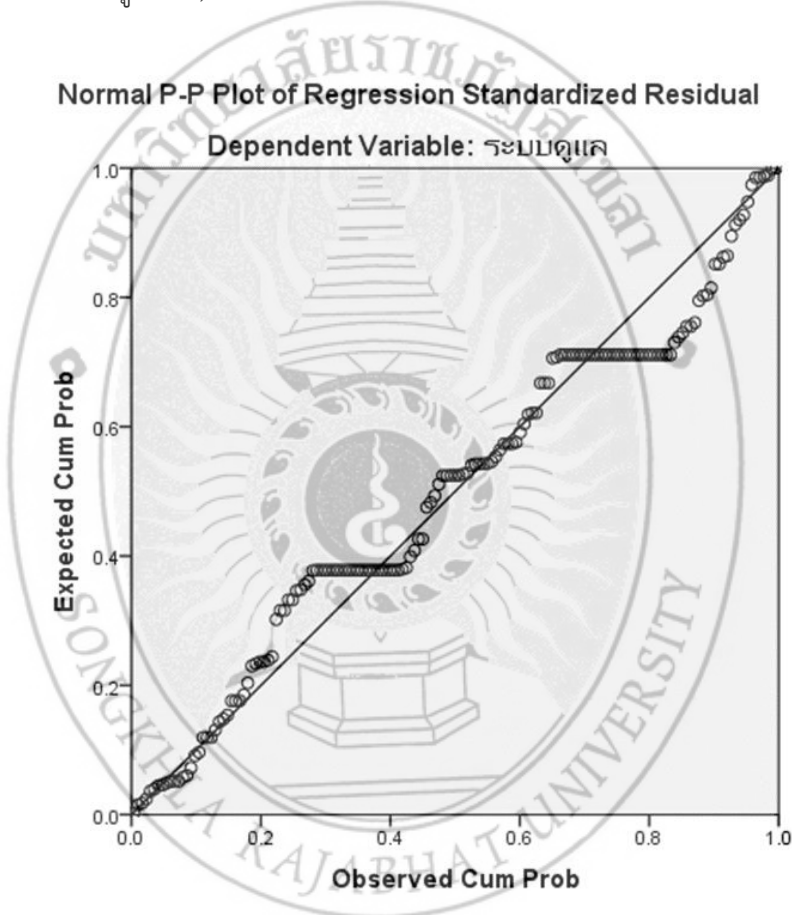
ตาราง 18 ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล

ที่	ตัวแปร	n	$\bar{X}$	SD	Skewness	Kurtosis
1	ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	159	4.24	0.67	-0.80	1.43
2	ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	159	4.26	0.66	-0.90	1.21
3	ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร	159	4.16	0.71	-0.95	0.99
4	ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร	159	4.40	0.58	-0.82	-0.43
5	ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร	159	4.17	0.70	-0.64	-0.20
6	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	159	4.37	0.53	-0.43	-0.44
7	ด้านการคัดกรองนักเรียน	159	4.36	0.55	-0.46	-0.06
8	ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน	159	4.41	0.54	-0.25	-0.73
9	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	159	4.33	0.56	-0.38	-0.63
10	ด้านการส่งต่อนักเรียน	159	4.34	0.58	-0.31	-0.69

จากตาราง 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ (Skewness) ของตัวแปร มีค่า -0.25 ถึง -0.95 และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปร มีค่า -0.06 ถึง 1.43 ซึ่งมีการแจกแจงของข้อมูลเป็นปกติ เนื่องจากค่าความเบ้และค่าความโด่งมีค่าไม่เกิน -2.00 ถึง 2.00 (George and Mallery, 2010 อ้างถึงใน ญัฎฐา ระกำพล, 2563: 74) จึงสามารถทำวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปได้

3. ผลการทดสอบการกระจายของตัวแปรเกณฑ์ทุกค่าของตัวแปรพยากรณ์มีความแปรปรวนเท่ากัน (Homoscedasticity)

ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในการทำนายของตัวแปรพยากรณ์มีค่าเท่ากัน (Homoscedasticity) มีการกระจายของความคลาดเคลื่อนคง ที่ในตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวเป็น Homoscedasticity เพื่อทดสอบว่า ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ โดยพิจารณา แผนภาพการกระจาย Scatter Plot หากค่าความคลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงเข้าใกล้ศูนย์ หรือ มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงแคบ แสดงว่าค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์นั้น เป็นค่าคงที่ (ทรงศักดิ์ ภู่อ่อน, 2561: 281) ดังภาพ 3

ภาพ 3 ผลการทดสอบการกระจายของตัวแปรเกณฑ์ทุกค่าของตัวแปรพยากรณ์ มีความแปรปรวนเท่ากัน (Homoscedasticity)

4. ค่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระกัน (Autocorrelation)

ตัวแปรพยากรณ์ต้องเป็นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง หรือที่เรียกว่า การเกิด Autocorrelation โดยใช้ค่า Durbin-Watson ในการทดสอบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ภายในตัวเองหรือไม่ โดยมีเกณฑ์ในการวัดค่า Durbin-Watson ในการทดสอบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ภายในตัวเองหรือไม่ โดยมีเกณฑ์ในการวัดค่า Durbin-Watson ดังนี้

มีค่าอยู่ในช่วง 2.6–4.0 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางลบ

มีค่าอยู่ในช่วง 1.5–2.5 แสดงว่ามีความเป็นอิสระ

มีค่าอยู่ในช่วง 0–1.4 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก

ทั้งนี้ถ้าค่า Durbin-Watson มีค่าน้อยกว่า 1.5 และมากกว่า 2.5 แสดงว่าเกิด Autocorrelation หรือตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 281) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.940 แสดงว่าตัวแปรมีความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระกัน ดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปร

R	R ²	Adjust R ²	Std.Error	Durbin-Watson
.857	.734	.731	.269	1.940

5. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) เป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน โดยตัวแปรที่นำมาใช้พยากรณ์ไม่ควรมีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป (ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 281) ดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
X ₁	1.000				
X ₂	.468***	1.000			
X ₃	.567***	.556***	1.000		
X ₄	.632***	.537***	.683***	1.000	
X ₅	.763***	.756***	.586***	.783***	1.000

P*** ≤ .001

จากตาราง 20 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์อยู่ระหว่าง .468 ถึง .783 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.80 ดังนั้น จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปได้

6. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การศึกษาตัวแปรพยากรณ์เกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยมีตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร 4) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร และ 5) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และมีตัวแปรเกณฑ์ คือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) รายละเอียดดังตาราง 21

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std.Error	β	t	p
1. ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (X_5)	.552	.060	.622	9.198***	.000
2. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร (X_4)	.215	.053	.276	4.080***	.000
ค่าคงที่	1.016	.163		6.216***	.000
R = .857 $R^2 = .734$ S.E. = .269 $p^{***} \leq .001$					

จากตาราง 21 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จากตัวแปรพยากรณ์ 5 ตัวแปร พบว่า 2 ตัวแปรส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_5) ด้านโครงสร้างองค์กร (X_4)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวแปร กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีค่าเท่ากับ .857 ($R = .857$) ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์มีค่าเท่ากับ .269 (S.E. = .269) และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ทั้งสองตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ โดยมีตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($B = .552$, $\beta = .622$) รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างองค์กร ($B = .215$, $\beta = .276$) ตามลำดับ โดยสามารถทำนายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\hat{Y}$) ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 73.4 ($R^2 = .734$) สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.016 + .552 (X_5) + .215 (X_4) \quad \hat{Z} = .622 (X_5) + .276 (X_4)$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา 2) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา และ 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 5 แห่ง จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 270 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 159 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานศึกษา จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมี จำนวน 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 1.00 ทุกข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.975 แบบสอบถามตอนที่ 2 ด้านปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เท่ากับ 0.935 และแบบสอบถามตอนที่ 3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เท่ากับ 0.952 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ ด้วยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามผ่านแอปพลิเคชัน Google Form มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 159 ฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ จากนั้นจึงอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา สรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ

1.1 ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านภาวะผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ มีพฤติกรรมแสดงความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการบริหาร การจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อความถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการข้อมูลที่ได้รับ มากล้นกรอง ให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ

1.3 ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีแบบแผนในการทำงานและยึดถือร่วมกันขององค์กร รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ที่เอื้อและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในองค์กร

1.4 ด้านโครงสร้างองค์กร พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุม การปฏิบัติงานและมีการวางแผนงานของครูและบุคลากร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด โครงสร้างการจัดสายงานอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานแก่ครู และบุคลากรอย่างเหมาะสม

1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อ และด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา ตามลำดับ

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านให้แก่ นักเรียนทุกคน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน เกี่ยวกับการดำเนินงานการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียน ระหว่างครูแนะแนว ครูประจำชั้น และครูผู้สอนในรายวิชาต่างๆ

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับ การดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทุกปีการศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน เกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน จากการเยี่ยมบ้านและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษามีการบริหารงาน เกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาจำแนกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา ได้รวบรวมและจัดทำขึ้น

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน ในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะ ความรู้ตามความสามารถของตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยร่วมมือวางแผนกับทุกฝ่าย ในการส่งเสริมนักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน ในการนิเทศ ติดตาม รายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารงาน มีการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษามีการบริหารงาน โดยมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายในโรงเรียน ไปยังครูแนะแนวหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายนอกโรงเรียน ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา

3. การวิเคราะห์หัตถถอยพหุคูณของปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จากตัวแปรพยากรณ์ 5 ตัวแปร พบว่า 2 ตัวแปร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_5) ด้านโครงสร้างองค์กร (X_4) โดยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($B = .552$, $\beta = .622$) รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างองค์กร ($B = .215$, $\beta = .276$) ตามลำดับ โดยสามารถทำนายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\hat{Y}$) ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 73.4

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาลในสังกัด เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงสร้างองค์กรเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ช่วยให้การบริหารและการดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น โครงสร้างที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพช่วยให้บุคลากรเข้าใจหน้าที่ และบทบาทของตนเอง ทำให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการทำงาน เช่น การบริหารจัดการข้อมูล การสื่อสาร หรือการเรียนการสอนออนไลน์ ดังนั้น โรงเรียนที่มีการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้รับประโยชน์สูงสุด และสามารถทำให้การบริหารมีความรวดเร็ว แม่นยำ ซึ่งการมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการบริหารจัดการ ย่อมส่งผลต่อการขับเคลื่อนองค์กร ผู้นำที่ดีสามารถสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการทำงานของบุคลากร ให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน นอกจากนี้ การพัฒนาบุคลากรช่วยเพิ่มขีดความสามารถและความรู้ให้กับบุคลากร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการทำงาน โรงเรียนที่ลงทุนในการพัฒนาบุคลากรมักจะสามารถบรรลุเป้าหมาย และพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าได้ และบรรยากาศการทำงานและวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ทำให้บุคลากรมีความสุขและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีลักษณะเป็นเชิงคุณภาพ (Soft Factors) อาจไม่ได้ถูกมองว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่สุด แต่ก็ยังคงมีความสำคัญในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nyangarika and Mtani (2020: 1686-1695) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการช่วยเหลือนักเรียน ในโปรแกรมการเรียนการสอนแบบเปิดและระยะไกลในประเทศแทนซาเนีย พบว่า การให้บริการ

ช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อนักเรียนระยะไกล ซึ่งรวมถึงบริการช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ที่ให้โดยครูอย่างสม่ำเสมอตามกระบวนการสอนและการเรียน บริการช่วยเหลือทางการบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือในงานสำนักงานและข้อมูล การจัดตั้งศูนย์และการกระจายวัสดุ และ บริการให้คำปรึกษาและการให้คำปรึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประหยัดเวลา และทำให้เกิดความพอใจ ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินการเรียนรู้ได้อย่างดี ผลการศึกษายังเปิดเผยกลยุทธ์ หลายรายการที่ควรใช้ เพื่อปรับปรุงการให้บริการช่วยเหลือนักเรียนในโปรแกรมการเรียนการสอนแบบเปิด และระยะไกล รวมถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การมีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม สำหรับการให้บริการช่วยเหลือนักเรียน และการมีความรับผิดชอบมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kedo and Edamo (2018: 31-37) ศึกษาการมีระบบช่วยเหลือนักเรียน และการบริหารจัดการในโรงเรียนมัธยมใน เขตซิดามา ประเทศเอธิโอเปีย มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพร้อมของกลไกการช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์การบริหารจัดการ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ที่สามารถใช้ในการเสริมสร้าง บริการช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษา พบว่า จำเป็นต้องมีโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อคำแนะนำผู้อำนวยการ ผู้ควบคุมโรงเรียน หัวหน้าแผนก และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เกี่ยวกับวิธีการออกแบบและบริหารจัดการกลไกการช่วยเหลือนักเรียน มีความจำเป็นที่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เช่น ห้องปฏิบัติการและห้องสมุดโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของระบบการช่วยเหลือนักเรียนอย่างแข็งแกร่งขึ้น และสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรถูกระบุ และจำเป็นต้องพัฒนากลไก การช่วยเหลือเฉพาะ

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์เทพ กันยะมี, วจี ปัญญาใส และสมิตรา โรจนนิติ (2564: 297) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์เขต 2 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการประสานงาน ปัจจัยด้านครูแนะแนว ปัจจัย ด้านการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 45) ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษา ในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังเช่นงานวิจัยของ อัญธิรา วาดี, เกรียงศักดิ์ บุญญา และชัยพจน์ รังงาม (2562: 194) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย ปัจจัยการบริหารระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาล นครสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสามารถ อภิปรายผลเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ มีพฤติกรรมแสดงความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถสูงย่อมมีพื้นฐานการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน ซึ่งช่วยให้เข้าใจแนวทางการบริหารสถานศึกษาได้ดี สามารถจัดการปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีความรู้เรื่องการบริหาร งบประมาณ การพัฒนาบุคลากร และการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำมักจะมีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง รวมถึงหน่วยงานภายนอก การรักษาสัมพันธภาพที่ดีช่วยให้การบริหารเป็นไปได้อย่างขึ้น และสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่ได้แสดงการยอมรับผลงาน หรือสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาตนเองอย่างชัดเจน เช่น การไม่ให้ค่าชมเชย หรือการส่งเสริมบุคลากรในเรื่องของการอบรมพัฒนาวิชาชีพ อาจทำให้บุคลากรรู้สึกว่าการพัฒนาของตนเองไม่ถูกมองเห็นหรือไม่มีความสำคัญ ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าและความมั่นใจในการทำงาน นอกจากนี้ หากบุคลากรมีภาระงานที่หนักเกินไป หรือไม่ได้รับการสนับสนุนเพียงพอในการแบ่งปันงาน อาจทำให้เกิดความเครียดและหมดกำลังใจในการทำงาน ผู้บริหารที่ไม่สามารถจัดการแบ่งเบาภาระงานหรือจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอได้ อาจทำให้บุคลากรรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับการดูแล สอดคล้องกับแนวคิดของ ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 37) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำหมายถึง เทคนิควิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการกระตุ้น ชักจูง จูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานให้ได้ตามมาตรฐานที่ตนคาดหวัง โดยผลของงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์กร และแนวคิดของ วิมาลย์ สิทอง (2563: 26) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำหมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้ความสามารถในการบริหาร การสร้างสรรค์ สร้างศรัทธาและสร้างความกลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ร่วมงานหรือผู้ตาม เพื่อปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังแนวคิดของ จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564: 12) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำแสดงความสามารถทางการบริหาร การใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือขององค์การ สามารถกระตุ้นจูงใจ ชักจูง ผลักดันให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน มีคุณลักษณะความสามารถทางการบริหารเพื่อการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานทั่วไปของสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดความยุ่งยากในการจัดการเอกสาร และข้อมูลที่เป็นรูปแบบกระดาษสามารถช่วยให้กระบวนการทำงานต่าง ๆ เช่น การจัดเก็บข้อมูลนักเรียน การประเมินผลการเรียน หรือการบริหารงานด้านทรัพยากรบุคคล เป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีความถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้ระบบฐานข้อมูลการเรียนการสอนสามารถเชื่อมโยงกับระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ หรือ

e-learning ได้ ซึ่งเป็นที่นิยมมากขึ้นในยุคดิจิทัล ทำให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้ได้ง่าย ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการข้อมูลที่ได้รับมากล้นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนข้อมูลดิบให้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ ต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและความรู้เฉพาะด้าน ผู้บริหารบางท่านอาจขาดทักษะในการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ซึ่งทำให้การกลั่นกรองข้อมูลเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งหากข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน ไม่ทันสมัย หรือไม่ถูกต้อง การกลั่นกรองข้อมูลเหล่านี้ เพื่อสร้างเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าอาจเป็นเรื่องยาก เนื่องจากข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์หรือมีความผิดพลาด จะส่งผลต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564: 43) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์กลั่นกรองเป็นสารสนเทศ ตั้งแต่กระบวนการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสม และใช้อุปกรณ์ในการสืบค้นเพื่อการเรียนรู้และเผยแพร่ข้อมูลต่อไป และแนวคิดของ อรุณา ไมยวงศ์ (2564: 48) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การปฏิบัติงานที่มีรูปแบบและขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูล การสื่อสารโทรคมนาคม และการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน ได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และมีอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ ประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์ ดังแนวคิดของ เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 41) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสถานศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายเข้ามาใช้ภายในสถานศึกษา อีกทั้งมีการจัดหาและใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม การจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายบริหารจัดการข้อมูลที่ทันสมัย เหมาะสมกับการใช้งาน มีการมอบหมายความรับผิดชอบในการบำรุงรักษา และพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน อุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ ประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์

1.3 ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีแบบแผนในการทำงานและยึดถือร่วมกันขององค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีแบบแผนการทำงานที่ชัดเจน ช่วยให้อุทิศเวลาในสถานศึกษาทุกคนเข้าใจถึงขั้นตอน วิธีการ และนโยบายที่ควรปฏิบัติในการทำงานร่วมกัน การที่ทุกคนรู้และเข้าใจวิธีการทำงานในทิศทางเดียวกัน ช่วยลดความสับสน และทำให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้บริหารที่มีแบบแผนในการทำงานที่ชัดเจน สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถควบคุม ดูแล และติดตามการทำงานของบุคลากรได้อย่างเป็นระบบ การมีกรอบหรือแนวทางในการทำงาน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบ และปรับปรุงการทำงานได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหาก

มีความขัดแย้งหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงาน การจัดการเรียน การสอน หรือเรื่องส่วนตัว อาจทำให้บรรยากาศที่เป็นมิตรไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ความขัดแย้งที่ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม อาจนำไปสู่การเกิดบรรยากาศที่ตึงเครียดในที่ทำงาน นอกจากนี้ หากผู้บริหารมีลักษณะการบริหารที่เน้นการสั่งการหรือควบคุมอย่างเข้มงวด โดยไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือไม่มีความยืดหยุ่นในการแก้ไขปัญหา อาจทำให้บุคลากรรู้สึกไม่เป็นกันเองกับผู้บริหาร และบรรยากาศในองค์กรมีความตึงเครียด สอดคล้องกับแนวคิดของ ประยงค์ ศรีโทมิ (2561: 41) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง การจัดการบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การที่บุคลากรในโรงเรียนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน มีความมุ่งมั่นและความสามัคคีในการปฏิบัติงาน การที่ผู้บริหารและครูให้ความไว้วางใจกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงจัง มีความสามัคคี มีความพร้อมเพรียง และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติงาน และแนวคิดของ สุรชัย พรหมปากดี (2565: 46) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สภาพการดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนที่ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร บรรยากาศการบริหารจัดการ การเอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ดังแนวคิดของ เกริกไกร แซ่เลี้ยว (2566: 38) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการศึกษา ทั้งที่เป็นรูปธรรม เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี แบบแผนพฤติกรรม และนามธรรม เช่น ค่านิยมร่วมขององค์กร อุดมการณ์ที่มีร่วมกันของคนในองค์กร และผู้บริหารมีการส่งเสริมให้เกิดระเบียบแบบแผน การปฏิบัติงาน แบบแผนการประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งพิธีกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติร่วมกัน และมีการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกใหม่ขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางที่องค์กรใช้เป็นหลักในการสร้างองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

1.4 ด้านโครงสร้างองค์กร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุม การปฏิบัติงาน และมีการวางแผนงานของครูและบุคลากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนงานที่ดี ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ของครูและบุคลากรได้อย่างเหมาะสม ช่วยลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน และทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งช่วยให้เป้าหมายของสถานศึกษาเป็นไปได้ตามที่กำหนด อีกทั้งการควบคุมและวางแผนงาน ช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นไปอย่างโปร่งใสและยุติธรรม บุคลากรทุกคนจะได้รับการปฏิบัติ อย่างเท่าเทียมกันตามแผนที่วางไว้ และผู้บริหารสามารถติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ของแต่ละคนได้ ทำให้เกิดความไว้วางใจระหว่างบุคลากรและผู้บริหาร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความไว้วางใจเป็นปัจจัยสำคัญในการกระจายอำนาจ หากผู้บริหารไม่เชื่อมั่นในครูหรือ บุคลากรว่า มีความสามารถในการตัดสินใจและดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม อาจส่งผลให้ผู้บริหาร ลังเลที่จะมอบอำนาจหรือความรับผิดชอบให้ ทำให้บุคลากรไม่ได้รับอำนาจในการดำเนินงานอย่าง

เพียงพอ และในบางกรณีครูและบุคลากรอาจยังไม่มีความพร้อม หรือความสามารถในการรับผิดชอบงานที่ต้องใช้ทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งทำให้ผู้บริหารลังเลที่จะกระจายอำนาจเนื่องจากกังวลว่าจะส่งผลเสียต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ วาทีตยา ราชภักดี (2561: 46) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนดการจัดสายงานการบังคับบัญชา การกำหนดบทบาทหน้าที่ การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน การจัดระบบ การติดต่อประสานงาน การกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงาน และการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังแนวคิดของ ทรงพร อุดรพันธ์ (2564: 51) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา ให้มีความครอบคลุมตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา มีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ ลักษณะของงานที่มีความชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ และแนวคิดของ สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 47) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง การกำหนดการจัดสายงานการบังคับบัญชา การกำหนดบทบาท หน้าที่ การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน การกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงาน การวางแผนและการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนมักจะตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความรู้และทักษะของครู การอบรม สัมมนา และการประชุมเพื่อช่วยเสริมสร้างความรู้ใหม่ ๆ และแนวทางการสอนที่ทันสมัย ทำให้ครูมีความสามารถในการสอนที่ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การส่งเสริมการเข้ารับการอบรมทำให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการสอน และการบริหารจัดการห้องเรียน ซึ่งส่งผลให้พวกเขามีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการค้นหาวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารอาจไม่มีความรู้หรือทักษะที่เพียงพอ ในการค้นหาและประยุกต์ใช้วิธีการและเครื่องมือ ในการสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้การดำเนินงานในด้านนี้ไม่เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวัง และในบางกรณี ผู้บริหารสถานศึกษาอาจไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือผู้บริหารระดับสูง ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากร หรือการอบรมที่จำเป็น ในการพัฒนาบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564: 38) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ การค้นหาวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน โดยมีนโยบาย มาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพื่อที่จะสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในประเด็น ความรับผิดชอบ มีการประเมินผลและนำผลการประเมินการพัฒนาตนเอง ของครูและบุคลากรทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน ดังแนวคิดของ อรุมา ไมยวงศ์ (2564: 45) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่ทำงานในโรงเรียน ให้มีความรู้ความสามารถ โดยตลอดเวลาในการปฏิบัติงานได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารโรงเรียนและ

บุคลากรในโรงเรียนมีนโยบาย มาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน มีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน มีการค้นหาวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุด เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และแนวคิดของ สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 48) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน รวมทั้งการค้นหาวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ทรัพยากรมนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ สร้างบรรยากาศองค์การในโรงเรียนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบ

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากความสำคัญที่โรงเรียนให้กับนักเรียน ความร่วมมือระหว่างครูและผู้บริหาร การใช้เทคโนโลยี ทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญ การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมที่เหมาะสม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และการมีแผนป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพในการดูแล และสนับสนุนการพัฒนาของนักเรียนอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563: 1) ได้กล่าวว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านให้แก่ นักเรียนทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและบ้าน ความเข้าใจในบริบทชีวิตของนักเรียน การสนับสนุนพัฒนานักเรียน การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบ้านและโรงเรียน และการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ช่วย

เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียน ระหว่างครูแนะแนว ครูประจำชั้น และครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ และทั้งนี้อาจเกิดขึ้นจากการขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การขาดระบบการจัดการข้อมูล ความร่วมมือระหว่างครูที่ไม่เพียงพอ ภาระงานที่มาก และการขาดการฝึกอบรม สิ่งเหล่านี้ทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14) สรุปรายละเอียดไว้ว่า ด้วยความหลากหลายของนักเรียน และนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลายลักษณะทั้งด้านบวกและทางด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลายตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน และแนวคิดของ จันทรฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ไว้ว่า สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดทำทะเบียนสะสมนักเรียนทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบัน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน มีเครื่องมือและวิธีการในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย และครูมีการบันทึกข้อมูลนักเรียนทุกคนที่ตนเองรับผิดชอบในทะเบียน และสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนได้

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน การดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความตระหนักถึงความสำคัญของการคัดกรองนักเรียน ในการช่วยระบุนความต้องการเฉพาะของนักเรียน ทำให้สามารถให้การสนับสนุนและดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีประสิทธิภาพ และการมีทีมงานที่ประกอบด้วยครูแนะแนว และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการคัดกรอง ช่วยให้การดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้เช่นกันและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาจำแนกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้รวบรวมและจัดทำขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือการสนับสนุนในด้านทรัพยากรและงบประมาณ การดำเนินการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลอาจไม่ได้รับการพัฒนา อีกทั้งบุคลากรในโรงเรียนอาจไม่มีความรู้ หรือทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล หรือการจำแนกข้อมูล ทำให้ไม่สามารถนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ นิชากรณ์ เหล่าเชตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และแนวคิดของ อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ที่ได้รับข้อมูลจากการรู้จักนักเรียน

เป็นรายบุคคล แล้วนำมาวิเคราะห์คัดแยกกลุ่มนักเรียน โดยใช้การชี้วัดจากเครื่องมือคัดกรองนักเรียน ของกรมสุขภาพจิตทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้ ด้านสุขภาพ ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคุ้มครองนักเรียน ด้านสารเสพติดและด้านระเบียบวินัย เพื่อจัดแบ่งนักเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งจัดแบ่งโดยไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนเองถูก จัดอยู่ในกลุ่มใด ดังแนวคิดของ จันทรฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า สถานศึกษามีการประชุมเพื่อกำหนด เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ใช้วิธีการที่หลากหลายในการคัดกรองนักเรียน ครูสามารถจำแนกนักเรียน ออกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยงได้ มีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือคัดกรองและสามารถแปลผลได้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ และมีการประสานงานกับผู้ปกครอง นักเรียนในการช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกกลุ่ม การวางแผนที่ชัดเจน การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม การสร้างความร่วมมือ การติดตามและประเมินผล รวมถึงการมีโปรแกรมพัฒนาที่หลากหลาย ทั้งนี้ ช่วยให้โรงเรียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการ และพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยร่วมมือวางแผนกับทุกฝ่าย ในการส่งเสริมนักเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่มีการสนับสนุน หรือไม่ให้ความสำคัญกับการ ทำงานร่วมกัน อาจทำให้บุคลากรไม่รู้สึกร่วมมือมีความสำคัญ และบุคลากรอาจไม่ตระหนักถึง ความสำคัญของการร่วมมือในการส่งเสริมนักเรียน ทำให้ไม่มีการมีส่วนร่วมในการวางแผน และในบางครั้ง บุคลากร อาจมีความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงในแนวทางการทำงาน ทำให้ไม่สามารถปรับตัวหรือ ร่วมมือกัน ในการส่งเสริมนักเรียนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2559: 16) สรุปประเด็นได้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียน ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนา เติบโตศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ และกลุ่มพิเศษ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป และ แนวคิดของอัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแล ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับ บุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียน กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาให้กลับมามีพฤติกรรม ที่ดีขึ้น ดังแนวคิดของ จันทรฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ที่ครอบคลุมทั้งนักเรียนกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกชั้น อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดทำรายงานการประชุมผู้ปกครอง เพื่อเป็นหลักฐานและนำเสนอผู้ปกครอง

ส่งเสริมให้นักเรียนมีการวางแผนชีวิตทั้งในด้านการเลือกอาชีพ หรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม กับความสามารถนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) ตามความต้องการของนักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นแต่ละรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยมองเห็นว่าการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย จะช่วยเสริมสร้างทักษะและความสามารถของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น มีการวางแผนที่ชัดเจน รวมถึงการตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรม ทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีระบบ และมีการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้รู้สึกมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่จัดขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน มีการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนอาจขาดงบประมาณ หรือทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมหรือโครงการที่มีประสิทธิภาพได้ และการดำเนินงานที่ขาดการวางแผนหรือไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อาจทำให้กิจกรรมไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง สอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไว้ว่า เป็นการที่ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และโรงเรียนกำหนดแนวทางและหาวิธีป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียน ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โรงเรียนต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนให้เป็นปัญหาของสังคมต่อไป และแนวคิดของ จันทรรณาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไว้ว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยง มีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน มีการรายงานผลการป้องกันช่วยเหลือและแก้ปัญหานักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ครูทุกคนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 15) สรุปรายละเอียดไว้ว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการติดตามผลการช่วยเหลือที่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานมีแนวทางที่

ชัดเจนและเป็นระบบ มีการจัดตั้งระบบการติดตามผลที่ดี เช่น การจัดทำฐานข้อมูลการใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสม ทำให้สามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ทำให้สามารถรับข้อมูลย้อนกลับจากชุมชนเกี่ยวกับผลการช่วยเหลือ และความก้าวหน้าของนักเรียนได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายนอกโรงเรียน ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารอาจไม่มีความรู้หรือความเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการในการส่งต่อความช่วยเหลือให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ ทำให้เกิดความลังเลในการดำเนินการ และโรงเรียนอาจขาดทรัพยากร เช่น งบประมาณ หรือการขาดเครือข่ายที่สามารถเชื่อมโยงกับผู้เชี่ยวชาญภายนอก ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการส่งต่อได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียนไว้ว่า เป็นการส่งนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก ดังแนวคิดของ จันทรรณาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อไว้ว่า สถานศึกษามีการแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่อได้อย่างรวดเร็ว มีการประสานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายใน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง มีการประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกในการส่งต่อนักเรียน มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอก มีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนของผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างสม่ำเสมอ และแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 16) สรุปรายละเอียดไว้ว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี

3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 2 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านโครงสร้างองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านโครงสร้างองค์กร มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการพัฒนาบุคลากรทำให้มีความรู้และความสามารถในการดูแลนักเรียนเพิ่มขึ้น ขณะที่โครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและสนับสนุนการทำงาน ช่วยให้การดำเนินงานมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี และการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลาได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวาร์รัตน์ พลเดช (2558:

116-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แดน ศรีชนะวัฒน์ (2558: 16) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา (X_1) ตัวแปร ได้แก่ การพัฒนาทักษะ/ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.275 และสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) ได้ร้อยละ 6.6 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 3.264 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถนำตัวแปรที่พยากรณ์ได้ มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้

3.1 ด้านการพัฒนาบุคลากร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากรมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการพัฒนาทักษะและความรู้จะทำให้บุคลากรสามารถดูแลนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น การสร้างแรงจูงใจและวัฒนธรรมการเรียนรู้จะช่วยเสริมสร้างความตั้งใจในการช่วยเหลือนักเรียน การทำงานร่วมกันจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่การติดตามและประเมินผลจะช่วยให้สามารถปรับปรุงการดูแลนักเรียนให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสพิศ ภาชนะ, ไซยา ภาวะบุตร และสุรพล บุญมีทองอยู่ (2561: 41) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากร ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญทิรา วาดี, เกรียงศักดิ์ บุญญา และชัยพจน์ รังงาม (2562: 194) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังงานวิจัยของ พงศ์เทพ กันยะมี, วจี ปัญญาใส และสุมิตรา โรจนนิติ (2564: 297) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากร ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารด้านโครงสร้างองค์กร มีผลกระทบอย่างมากต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการกำหนดบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจนช่วยให้การดำเนินงานมีระเบียบ การสนับสนุนการทำงานเป็นทีมช่วยให้การดูแลนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสร้างระบบสนับสนุนช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และการมีบรรยากาศการทำงานที่เหมาะสม จะทำให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสพิศ ภาชนะ, ไซยา ภาวะบุตร และสุรพล บุญมีทองอยู่ (2561: 41) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญธิรา วาดี, เกรียงศักดิ์ บุญญา และชัยพจน์ รักราม (2562: 194) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังงานวิจัยของ พงศ์เทพ กันยะมี, วลี ปัญญาใส และสุมิตรา โรจนนิติ (2564: 297) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านภาวะผู้นำ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหากโรงเรียนมีโครงสร้างและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนและมีมาตรฐาน การดำเนินงานอาจไม่ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำโดยตรง ระบบที่มีการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ดี สามารถทำงานได้แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงในผู้นำ และหากมีการทำงานเป็นทีมที่มีความเข้มแข็ง และสอดคล้องกันในหมู่ครูและบุคลากรในการดูแลนักเรียน ทีมที่มีความสามัคคีและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ อาจลดความสำคัญของภาวะผู้นำที่โดดเด่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎารัตน์ พลเดช (2558: 116-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสพิศ ภาชนะ, ไซยา ภาวะบุตร และสุรพล บุญมีทองอยู่ (2561: 41) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหาร

ด้านภาวะผู้นำไม่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

3.4 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแม้โรงเรียนจะมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย แต่หากไม่มีการนำมาใช้ในกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เช่น การบันทึกข้อมูลนักเรียน การติดตามพัฒนาการ อาจทำให้เทคโนโลยีเหล่านั้นไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานจริง และหากบุคลากรในโรงเรียนไม่ได้รับการฝึกอบรม เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม และจะทำให้ไม่สามารถเข้าใช้งานระบบหรือซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เทคโนโลยีไม่สามารถช่วยในการดำเนินงานดูแลนักเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎารัตน์ พลเดช (2558: 116-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสพิศ ภาชนะ, ไขยา ภาวะบุตร และสุรพล บุญมีทองอยู่ (2561: 41) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

3.5 ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหากวัฒนธรรมองค์กรในโรงเรียนไม่เน้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือไม่มีการสร้างค่านิยมที่ส่งเสริมความสำคัญของการดูแลนักเรียน เช่น การมองนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา จะทำให้การดำเนินงานในระบบดูแลนักเรียนไม่มีผลกระทบที่ชัดเจน อีกทั้งหากวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานตามลำดับขั้นตอนและไม่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน อาจทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในการดูแลนักเรียน เช่น ครูฝ่ายวิชาการและครูฝ่ายกิจกรรม ไม่ทำงานร่วมกันในการดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎารัตน์ พลเดช (2558: 116-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสพิศ ภาชนะ, ไขยา ภาวะบุตร และสุรพล บุญมีทองอยู่ (2561: 41) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ไม่ได้ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ปัจจัยการบริหารระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เพราะฉะนั้นโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลาจำเป็นต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร การเสริมสร้างค่านิยมที่ดี การฝึกอบรมบุคลากร การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายจะช่วยให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมที่ดีขึ้นและยั่งยืน

1.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เพราะฉะนั้นโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การพัฒนานโยบาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจน การฝึกอบรมบุคลากร การสร้างระบบสนับสนุน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.3 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 2 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านโครงสร้างองค์กร ควรเป็นปัจจัยได้รับการนำไปวิเคราะห์ทิศทางการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปกำหนดเป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา หรือนำไปสร้างเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาลที่อยู่ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ดังนั้นการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมที่เหมาะสม การสร้างแรงจูงใจ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร รวมถึงการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และทักษะในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการพัฒนานักเรียนในระยะยาว

1.5 ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ดังนั้นโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลาควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการออกแบบโครงสร้างให้ชัดเจน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยี การประเมินผล และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุน จะช่วยให้การดูแลนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา นอกเหนือจากวิจัยเล่มนี้

2.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยอื่น ๆ เช่น วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ยูเร็นสอิมเมจกรุ๊ป.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กัญญา แสงเจริญโรจน์. (2553). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองมะปริง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกริกไกร แซ่เลี้ยว. (2566). **ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ขวัญเพชร พลวงศ์. (2564). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). **เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา (Online)**. http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html, 2 กุมภาพันธ์ 2567.
- งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลนครสงขลา. (2566). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) ฉบับทบทวน ครั้งที่ 1/2566 เทศบาลนครสงขลา**. สงขลา: เทศบาลนครสงขลา.
- จรรุณี แก้วเอี่ยม. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ. (2564). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). **การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- จันทร์หา อิ่มในบุญ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จันทิมา นกอยู่. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จารุวัจน์ สองเมือง. (2559). การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Online). <http://www.Deepsouthwatch.org/node/8009>, 10 มีนาคม 2567.
- ชฎารัตน์ พลเดช. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เชาวลิต จินดารัตน์. (2551). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัสนันท์ เดชาวัตสินศิริ และสุเมชัย หนกหลัง. (2566). “การถูกตีตราพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนจากเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของโรงเรียนในระบบของไทย.” วารสารวิจัยวิชาการ. 6(5), 260-261.
- ณัฐภา ระกำพล. (2563). การศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมพัฒนาจิตพอเพียงในกลุ่มพนักงานของรัฐ. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ณัฐนียา ห่องกระจก. (2562). แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- ณัฐภรณ์ สมภาร. (2566). การศึกษาและวิเคราะห์หลักสราณียธรรมกับการเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ดาวรุ่ง มุกดากิจ. (2554). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแซง อำเภอบ้านนา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- แดน ศรีชนะวัฒน์. (2558). “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.” วารสารราชชนก. 12(27), 15-22.

- เตรียมศักดิ์ อินอุเทน. (2551). ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทรงพร อุดรพันธ์. (2564). ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทรงศักดิ์ ภูศรีอ่อน. (2561). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ทวีศักดิ์ ธาตุชัย. (2562). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทวีศักดิ์ สนสี. (2553). การพัฒนาครูที่ปรึกษาด้านการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสวายวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัน ไทงาม อัญญา พานิช และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2560). “องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก.” Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ (มกราคม-เมษายน 2560). 10(1), 519-532.
- ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- เทิดศักดิ์ ยะยอง. (2562). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิง. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธัญญลักษณ์ มหาศิริพันธ์ สิริชัย สอนสุภี และบุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์. (2563). “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1.” วารสารปัญญาปณิธาน. 5(2), 95-108.
- ธีรพงศ์ อุพุม. (2562). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ตามทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชูร์วิเศษ. (2555). วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก. กรุงเทพมหานคร: สามลดา.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2553). ชุดวิชา 21701 การวิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอน หน่วยที่ 7 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และหน่วยที่ 10 สถิติวิเคราะห์เชิงปริมาณ: สถิติบรรยายและสถิติพาราเมตริก หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพพงษ์ บุญจิตรดุรงค์. (2557). ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- นฤมล กอบแก้ว. (2559). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นัยนา ตรงบรรทัด. (2557). การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ. (2560). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นุรมาน พัทธ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2556). การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชู ใจใส. (2564). “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2.” วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 10(37), 1-10.
- บุญเลิศ ทัดเทียม. (2557). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญหนา ศรีลาดเลา. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแดนดงพิทยาคม กิ่งอำเภอแดนดง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยงค์ ศรีโหม้. (2561). การบริหารเวลาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ประเสริฐ สอนจันทร์. (2553). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงศ์เทพ กันยะมี, วจี ปัญญาใส และสุมิตรา โรจนนิติ. (2564). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.” *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(8), 297–317.
- พนม เกตุมาน. (2557). พัฒนาการวัยรุ่น (Online). http://www.psychlin.co.th/new_page_56.htm, 9 มีนาคม 2567.
- พรสวรรค์ เหลาเวียง. (2564). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พัชรภรณ์ เดชสุภา. (2551). ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภัทรกานต์ จันทร์มา. (2558). คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลนครสงขลาและเทศบาลนครหาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- มธุรดา ดวงจันทร์. (2553). สภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดไทยवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ยุทธนา วาโยหะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ เพ็งหนุ. (2551). สภาพความสำเร็จการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา. เล่ม 124. ตอนที่ 24 ก. หน้า 29-36.
- _____. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เล่ม 134. หน้า 14.
- รุจิราภรณ์ คำศิลา. (2552). สภาพปัญหาและการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วรา งามเสงี่ยม. (2552). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันวิสา ยังช่วย. (2556). หลักการบริหารการศึกษา (Online). <http://www.gotoknow.org/posts/349868>, 2 เมษายน 2567.
- วาทีทยา ราชภักดี. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิมาลย์ ลีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีรพงษ์ ไชยหงษ์. (2558). ประสิทธิภาพโรงเรียน (Online). <http://drweerapong.blogspot.com>, 2 เมษายน 2567.
- สัมมา รณิธย์. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สิทธิ อีธรรม. (2552). แนวคิดพื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุบัน พรเวียง. (2557). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภักดิ์ ยมพุก และวิโรจน์ เกษภูาลักษณ์. (2558). “การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4.” วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 8(2), 78.
- สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุเมษย์ หนกหลัง. (2560). “การพัฒนาการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องปายายเลนผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนให้แก่เยาวชนในชุมชนเกาะหยงสตาร์ จังหวัดตรัง.” วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 18(2), 115-116.
- สุรัชย์ พรหมปากดี. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โสพิศ ภาชนะ, ไซยา ภาวะบุตร และสุรพล บุญมีทองอยู่. (2561). “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2.” วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. 7(25), 41-50.
- อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ. (2559). “รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.” วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 10(2), 222-233.
- อรรถพล สุนทรพงศ์. (2565). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- อรอุมา ไมยวงศ์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อริศรา ชูช่วย และสุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. ใน รายงานการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4, 31 สิงหาคม 2565. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 1329-1336.
- อรุณี ทองนพคุณ. (2558). การศึกษาบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัจฉรา สอนโว. (2560). ประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสัณทัตถ์ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อัญทิรา วาดี, เกรียงศักดิ์ บุญญา และชัยพจน์ รั้งาม. (2562). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร.” *วารสารศึกษาศาสตร์*. 30(1), 194-208.
- อานนท์ นนทวัน. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอังกพัฒน์วิทย อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Johnson, C., Gitay, R., Abdel-Salam, A.S., BenSaid, A., Ismail, R., Naji Al-Tameemi, R.A., Romanowski, M.H., Kazem Al Fakih, B.M., and Al Hazaa, K. (2022). “Student support in higher education: campus service utilization, impact, and challenges.” *National Library of Medicine*. 8(12), 1–13.
- Kedo, A.O. and Edamo, D.L. (2018). “Availability of Learner Support System and Its Management In Secondary Schools Of Sidama Zone, Ethiopia.” *IOSR Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS)*. 23(2), 31-37.
- Khumalo, S.S. and Makibinyane, J. (2021). “Exploring factors that impede student support services and throughput rate: the case of TVET colleges in South Africa.” *International Journal of Education Economics and Development*. 12(4), 397-411.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities.” *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.
- Nyngarik, A. and Mtani, M. (2020). “Factors Affecting Provision of Learners Support Service in Open and Distance Learning Programs in Tanzania.” *International Journal of Advance Research and Innovative Ideas in Education*. 6(4), 1686-1695.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จกมล บัวแก้ว

ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลการศึกษา
2. นางเมธิณี จินเดหาวา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาล 4
(บ้านแหลมทราย)
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
3. นายมนิต เพชรสุวรรณ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาล 5
(วัดหัวป้อมนอก)
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จกมล บัวแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายวิศรุต เทวมิตร รหัส ๖๕G๑๘๐๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา” นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

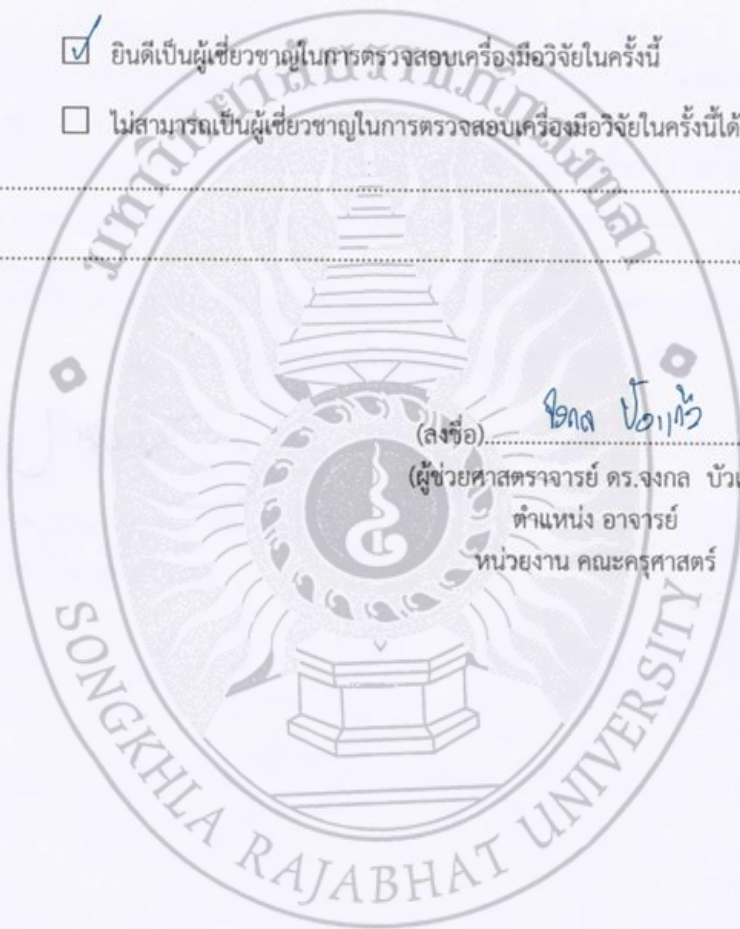
- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จกมล บัวแก้ว)

ตำแหน่ง อาจารย์

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นางเมธินี จินเต เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายวิศรุต เทวมิตรรหัส ๖๕G๑๑๘๐๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง "ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(นางเมธินี จินเตหา)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย)

หน่วยงาน เทศบาลนครสงขลา

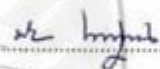
แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นายมนิต เพชรสุวรรณ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายวิศรุต เทวมิตรรหัส ๖๕6๑๘๐๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง "ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นายมนิต เพชรสุวรรณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล ๕ (วัดหัวป้อมนอก)

หน่วยงาน เทศบาลนครสงขลา

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล

ตามที่หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นายวิศรุต เทวมิตร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๕6๑๘๐๐๑๙ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้ทำค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา” เข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล ณ โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เพื่อประกอบการทำค้นคว้าอิสระ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ☒ ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงาน
- ☐ ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงาน

(ขอความกรุณาส่งแบบตอบรับคืนให้แก่ นักศึกษา เพื่อใช้ประกอบการทำค้นคว้าอิสระ)

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลาจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์
 - 1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
 - 1.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
 - 1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
3. แบบสอบถามนี้ใช้กับครูผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความกรุณาจากครูผู้สอน โปรดได้กรอกแบบสอบถามทุกข้อด้วยความที่เป็นจริง
4. แบบสอบถามชุดนี้ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใดและคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายวิศรุต เทวมิตร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน
☐ โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก)
☐ โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ)
☐ โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง)
☐ โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย)
☐ โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)
2. ประสบการณ์ในการทำงาน
☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ 5-10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของ
โรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

1. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนท่าน
2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์
ในการพิจารณา ดังนี้
 - 5 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดี
 - 3 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อ ที่	ปัจจัยการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถโน้มน้าวใจ และกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำงาน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดี					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเชื่อมั่น สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเต็มใจใน การทำงาน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญและ กำลังใจในการปฏิบัติงาน					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ เป้าหมายขององค์กร					
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการข้อมูล ที่ได้รับมากล้นกรองให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ					

ข้อ ที่	ปัจจัยการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลได้					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการบริหารและการจัดการเรียนการสอน					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนอุปกรณ์การปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้					
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อความถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ					
ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร						
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในองค์กร					
14	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน					
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรับฟังความคิดเห็น					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงจัง					
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีแบบแผนในการทำงานและยึดถือร่วมกันขององค์กร					
ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร						
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการจัดสายงานอย่างเป็นระบบ					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความสามารถและความเหมาะสมของงาน					

ข้อ ที่	ปัจจัยการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายงานแต่ละ สายงานอย่างเป็นระบบ					
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจใน การปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรอย่าง เหมาะสม					
ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร						
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมการ ปฏิบัติงาน และมีการวางแผนงานของครูและ บุคลากร					
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์อย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ดี					
ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร						
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริม ให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีทักษะความรู้ ความสามารถและความชำนาญ					
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับ การอบรม ประชุม สัมมนาในงานที่ตนเอง รับผิดชอบ					
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ ศึกษาต่อ					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อ นำเอาประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงาน					
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย มาตรฐานในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการค้นหาวิธีการและ เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์กรให้ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินและนำผล ประเมินมาพัฒนาตนเองของครูและบุคลากร					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาล
ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

1. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาของท่าน

2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
1		หมายถึงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นของนักเรียน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านให้แก่นักเรียนทุกคน					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนระหว่างครูแนะแนว ครูประจำชั้น และครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ					
ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล						
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ					

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการคัดกรองนักเรียน						
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์และทำการคัดกรอง					
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้รวบรวมและจัดทำขึ้น					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนจากการเยี่ยมบ้านและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหาร วางแผนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาจากการคัดกรองข้อมูลนักเรียน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา					
ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน						
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและความภูมิใจในตนเอง					
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา					
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุม ผู้ปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมโฮมรูม					
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยร่วมมือวางแผนกับทุกฝ่ายในการส่งเสริมนักเรียน					

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะความรู้ตามความสามารถของตนเอง					
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยการประสานพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ					
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานให้มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา					
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา						
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างรอบด้าน					
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง					
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร					
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถตรวจสอบได้					
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการนิเทศ ติดตาม รายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานมีการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา					

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการส่งต่อนักเรียน						
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
ด้านการส่งต่อนักเรียน						
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายในโรงเรียนไปยังครูแนะแนวหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนได้					
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายนอกโรงเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา					
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา					

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ปัจจัยการบริหาร	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา	
	1	2	3			
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถโน้มน้าวใจ และกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเชื่อมั่น สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเต็มใจ ในการทำงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ เป้าหมายขององค์กร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ ข้อมูลที่ได้รับมากลั่นกรองให้เป็นข้อมูล สารสนเทศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บรวบรวมและ ประมวลผลข้อมูลได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลการบริหาร และการจัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนอุปกรณ์ การปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่สามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำระบบสารสนเทศ มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อความถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัจจัยการบริหาร		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร						
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในองค์กร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรับฟังความคิดเห็น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างจริงใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีแบบแผนในการทำงานและยึดถือร่วมกันขององค์กร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร						
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการจัดสายงานอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความสามารถและความเหมาะสมของงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายงานแต่ละสายงานอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมการปฏิบัติงาน และมีการวางแผนงานของครูและบุคลากร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ดี	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัจจัยการบริหาร	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา	
	1	2	3			
ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร						
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีทักษะความรู้ความสามารถและความชำนาญ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อนำเอาประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายมาตรฐานในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการค้นคว้าวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินและนำผลประเมินมาพัฒนาตนเองของครูและบุคลากร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23..ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียนในโรงเรียน		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3		
ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านให้แก่ักเรียนทุกคน	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนระหว่างครูแนะแนว ครูประจำชั้น และครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการคัดกรองนักเรียน						
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์และทำการคัดกรอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้รวบรวมและจัดทำขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนจากการเยี่ยมบ้านและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหาร วางแผนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากการคัดกรองข้อมูลนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน						
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและความภูมิใจในตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่มทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมโฮมรูม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยร่วมมือวางแผนกับทุกฝ่ายในการส่งเสริมนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะความรู้ตามความสามารถของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยการประสานพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานให้มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน						
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างรอบด้าน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในการนิเทศ ติดตาม รายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานมีการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่อยอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านการส่งต่อนักเรียน						
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานเกี่ยวกับกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายในโรงเรียนไปยังครูแนะแนวหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
29 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการช่วยเหลือและส่งต่อภายนอกโรงเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

รายการ	N	ค่าความเชื่อมั่น
ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	30	0.935
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	30	0.952
รวมทั้งฉบับ	30	0.975

